

PRENUMERATA.

Rocznie 48 Mk., Kr., 96
półrocznie 24 Mk., Kr., 48
kwartalnie 12 Mk., Kr.
ron 24.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobne
go pisma (petit) po tek-
ście 1 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

Redakcja i Administracja: Miodowa Nr. 20. Redakcja otwarta od 9—3 p. p. Redaktor przyjmuje od 1—2 p. p. Telef. red. 44-05. Telef. admin. 44-50.

DZIAŁ URZĘDOWY.

U S T A W A

z dnia 28 czerwca 1919 r. o ochronie lokatorów.
Zakres zastosowania ustawy.

Art. 1.

Na obszarze b. zaboru rosyjskiego stosują się do najmu mieszkań, poszczególnych części mieszkań, lokali przemysłowych i handlowych, pracowni i sklepów przepisy poniżej wymienione.

Zakaz nieusprawiedliwionego podwyższania komornego.

Art. 2.

Wysokość komornego za mieszkania 1 — i 2-pokojowe nie może przekraczać kwoty, pobieranej w czerwcu 1914 roku.

Art. 3.

1. Za podstawę do oznaczenia podwyżki komornego od mieszkań, składających się najmniej z 3-ch, a najwyższej 6-ciu pokoi, służyć ma komorne płacone w czerwcu 1914 roku.

2. Podwyżka nie może przekraczać:
a) przy mieszkaniach 3 pokojowych — 10%;
b) przy mieszkaniach 4 pokojowych — 15%;
c) przy mieszkaniach 5 pokojowych — 20%;
d) przy mieszkaniach 6 pokojowych — 25% podstawowego komornego.

Art. 4.

1. Za mieszkania, obejmujące od 7 pokoi wwyż, wolno umówić podwyższenie komornego w stopniu po 5% za każdy pokój ponad 6 pokoi, jednak za całość mieszkania nie wwyż, niż o 50% czynszu, płaconego w czerwcu 1914 roku.

2. Przepisy te odnoszą się również do hoteli, pensjonatów i pokoi umeblovanych.

3. Przepisy te odnoszą się także do najmu lokali na szkoły, z tem jednak, że podwyżka komornego nie może wynosić więcej, niż 25% komornego, płaconego w czerwcu 1914 r.

Art. 5.

1. Przy obliczaniu liczby pokoi (art. 2, 3, 4) nie bierze się w rachubę alków, przedpokoi, korytarzy, łazienek, kuchni, spiżarni i pokoi dla służby.

2. Przy oznaczaniu czynszu obliczonego pierwotnie w rublach 100 rubli = 216 marek = 250 koron.

Art. 6.

1. Za sklepy, pracownie, tudzież lokale przemysłowe i handlowe nie wolno pobierać komornego, podwyższonego więcej, niż o 50% ceny płaconej w czerwcu 1914 roku.

2. Do drobnych pracowni i lokali przemysłowych, wynajmowanych razem z mieszkaniem, używanym osobście przez właściciela, a 2 pokoi. nie przenosząc, stosują się przepisy ustanowione powyżej dla mieszkań. Lokal sklepowy lub pracownia będą w takim razie liczone za pokoje w miarę tego, ile osobnych pomieszczeń, nie podpadających pod wyjątki artykułu 5, obejmują.

Art. 7.

Za wkłady, które nie są konieczne do utrzymania mieszkania w stanie do użytku zdatnym, a pozycione są na żądanie biorącego w najem, wolno umówić w granicach rzeczywistych wydatków podwyższenie stawek (art. 2, 3, 4 i 6) ponad oznaczoną normę.

Art. 8.

Jeśli wypuszczający w najem dostarcza dla mieszkania opału lub światła z własnych urządzeń centralnych, wynagrodzenie oznacza się osobno wedle rzeczywistych kosztów, przypadających na dane mieszkanie.

Art. 9.

1. Za przedmiot najmu, który biorący w najem w całości lub części odnajduje dalej bez dostarczenia urządzenia domowego, wolno umówić tylko takie komorne, które za całość lub odpowiednią część nie przekracza komornego, opłaconego przez biorącego w najem.

2. Przy odnajmie może być komorne, płacone przez odnajmującego (sublokatora) lub jego poprzednika, podwyższone tylko o ten sam stopień, o który komorne biorącego w najem w sposób ustawą tą dozwolony (art. 2, 3, 4, 6, 7) podwyższonem zostało.

3. Jeżeli biorący w najem dostarczył podnajemcy urządzenia domowego, albo zobowiązał się do innych świadczeń, wówczas za jedne lub drugie wolno umówić tylko odpowiedniemi godziwe wynagrodzenie. Podwyższenie jest tylko o tyle dopuszczalnem, o ile je usprawiedliwia okoliczności danego wypadku.

Art. 10.

1. Jeżeli wypuszczający w najem po wybuchu wojny zniżył komorne, wolno je podnieść do pierwotnej umownej wysokości, wszelako nie przed upływem czasu oznaczonego, na który znizienie przyznano. Zniżenie przyznane na czas wojny lub podobnie uważa się w wątpliwości jako udzielone na czas nieoznaczony; można je cofnąć po poprzednim zapowiedzeniu, odpowiadającym zwyczajnemu czasokresowi wypowiedzenia tego mieszkania.

2. Kwota podwyższonego w ten sposób komornego może być podstawą dalszej podwyżki po myśli artykułów 3, 4 i 6.

Art. 11.

1. Jeśli przedmiot najmu w czerwcu 1914 roku nie był wynajęty, wolno przy pierwszym po wejściu w życie tej ustawy wynajęciu umówić tylko takie komorne, jakie odpowiada przeciętnym w chwili najmu płaconym cenom.

2. Do domów, których budowę ukończono po dniu 1 lipca 1919 roku, przepisy tej ustawy nie mają zastosowania. Ceny w nich oznaczone będą na żądanie stron przez urzędy rozjemcze dla spraw najmu z zapewnieniem umiarkowanego dochodu dla właściciela.

3. Ustawa ta nie stosuje się także do budynków, które nabył na własność Skarb Państwa Polskiego. Wszystkie umowy najmu i dzierżawy, odnoszące się do takich budynków i ich przynależności, rozwiązują się z mocy prawa z dniem zawarcia umowy, a biorący w najem winni są za poprzednim ustawowem wypowiedzeniem przedmiot najmu (dzierżawę) opróżnić.

Art. 12.

1. O ile umówione komorne przekracza granice w poprzednich przepisach określone, umowa jest nieważna.

2. Zabronione i nieważne są umowy, w których biorący w najem za to, iż jego poprzednik opuści przedmiot najmu, lub wogóle bez równowartościowego świadczenia wzajemnego poprzednikowi lub innej osobie coś przyrzeka, dalej umowy, że za pośrednictwem przy najmie ma się uiszczyć wynagrodzenie, przekraczające miarę w takim obrocie przyjętą. To samo odnosi się do umów, w których wypuszczający w najem lub poprzedni lokator wynajmują albo ustąpienie praw z wynajmu czynią zawisłymi od zakupu przez nowego lokatora urządzenia lub wogóle wynawiają dla siebie albo dla kogoś innego świadczenia, nie pozostające z umową najmu w bezpośrednim związku.

3. Co wbrew powyższym postanowieniom uiszczono, tego można żądać napowrót z ustawowemi odsetkami. Tego prawa nie można się z góry zrzekać. Powództwo o to przedawnia się w przeciągu roku.

Ograniczenie prawa wypowiedzenia i przedłużanie umów najmu o oznaczonym czasie trwania.

Art. 13.

1. Wypuszczający w najem może wypowiedzieć najem, jak również korzystać z postanowienia artykułu 1737 K. C. o ustaniu najmu bez wypowiedzenia, tylko z ważnych przyczyn.

2. Za ważną przyczynę należy w szczególności uważać:

1) jeżeli biorący w najem zalega z zapłatą komornego po za zwyczajem miejscowym przyjęty lub dotąd jemu udzielany termin dodatkowy;

2) jeżeli biorący w najem nie godzi się na podwyższenie komornego przez ustawę dozwolone

(art. 2, 3, 4, 6) lub na podniesienie go do pierwotnej wysokości (art. 10);

3) jeżeli biorący w najem przez uporczywe lub rażące przekraczanie obowiązującego porządku domowego, albo przez swe bezwzględne, nieprzystoite lub wogóle nienależyte zachowanie się obrzydza współmieszkańcom pobyt w domu lub porządek w domu ciężko zakłóca; z zachowaniem się biorącego w najem stoi narówni zachowaniem się osób przez niego do mieszkania przyjętych, jeżeli biorący w najem temu postępowaniu, choć mu to było możliwe, zarządził zaniedbał;

4) jeżeli zająd warunki wcześniejszego rozwiązania umowy najmu z winy najemcy w wypadkach przewidzianych przez Kodeks Cywilny;

5) jeżeli wypuszczający w najem przedmiot najmu, który już przedtem do pomieszczenia robotników lub wogóle pracowników własnego przedsiębiorstwa był przeznaczony, albo służył samemu wypuszczającemu w najem jako sklep lub pracownia, na ten sam cel koniecznie i zaraz potrzebuje;

6) jeżeli biorący w najem przedmiot najmu w całości lub częściowo, z urządzeniem lub bez tegoż, oddał komu innemu w podnajem za wynagrodzeniem nadmiernie wysokim w porównaniu z komornem, jakie sam płaci.

3. W razie sporu ma wypuszczający w najem wykazać, że istnieje ważna przyczyna wypowiedzenia. Jeżeli rozwiązania najmu domagano się z przyczyny, iż najemca wzbrańiał się podwyższyć komorne do granicy dozwolonej ustawą (art. 2, 3, 4, 6) lub pierwotną umową (art. 10), a biorący w najem, skoro sąd uzna dopuszczalność podwyższenia, bezwzględnie oświadczy, że na podwyższenie się godzi, rozwiązanie należy uchylić; obowiązek biorącego w najem do zwrotu mu kosztów sporu zostaje nienaruszony.

Rozstrzygnięcie o dopuszczalności podwyższania komornego.

Art. 14.

1. Właściwy urząd rozjemczy dla spraw najmu (art. 15) rozstrzyga na wniosek wypuszczającego lub biorącego w najem o tem, czy komorne i inne wynagrodzenia odpowiadają zasadom i granicom w tej ustawie ustalonym.

2. Rozstrzygnięcia te są ostateczne i nie ulegają zaskarżeniu; mogą być jednak na wniosek jednej ze stron w każdej chwili zmienione ze skuteczością dla nowego terminu płatności komornego. Wnioski o zmianę rozstrzygnięcia nie oparte na nowych okolicznościach faktycznych może urząd odrzucić bez rozprawy.

3. Wypuszczającemu w najem lub lokatorowi wolno także inne ze stosunku najmu wyłaniające się spory poddać rozstrzygnięciu urzędu, który ma postąpić według powyższych zasad.

Urzędy rozjemcze dla spraw najmu.

Art. 15.

1. Urzędy rozjemcze dla spraw najmu będą utworzone w tych miastach i miejscowościach fabrycznych, które przy ostatnim spisie ludności miały ponad 20,000 mieszkańców. W innych gminach można je utworzyć na żądanie, wyrażone uchwałą rady gminnej. W jednej miejscowości można w miarę potrzeby utworzyć kilka urzędów.

2. Koszta połączone z utworzeniem i działalnością urzędów ponosi gmina.

Art. 16.

1. Przewodniczącego urzędu i jego zastępcę, mianuje, o ile możliwości z pośród osób, mających wykształcenie prawnicze, prezes sądu okręgowego. Resztę członków mianuje tenże prezes na przedstawienie naczelnika (burmistrza) gminy, w której urząd ma siedzibę. Połowa tych członków musi być powołana z pośród mieszkających w gminie właścicieli domów, druga z pośród lokatorów.

2. Urzędy przewodniczącego, zastępcy i członków są honorowe; mają oni jednak prawo do zwrotu wydatków, wyłożonych gotówką; oprócz tego tym, którzy żyją z zarobku, można przyznać wynagrodzenie z fundusów gminnych.

3. Członkowie urzędu składają na ręce prezesa sądu lub sędziego, przez niego wyznaczonego, przy-

rzeczenie, że będą gorliwie i bezstronnie pełnili swój urząd i dochowają tajemnicy urzędowej.

Art. 17.

Od powołania na członka urzędu wymówić się mogą jedynie: kobiety, duchowni, wojskowi, urzędnicy publiczni, osoby starsze ponad 60 lat, drobni przemysłowcy i żyjący z pracy dziemnej albo tygodniowej. O zasadności wypowiedzenia się rozstrzyga ostatecznie władza, która członka mianowała.

Art. 18.

1. Wymawiających się od przyjęcia godności członka urzędu mimo, że ich uchylanie się uznano za niezasadne, należy skazać na grzywnę do wysokości 200 mk. = 300 k.

2. Członków urzędu, którzy bez należytego usprawiedliwienia się na posiedzenia nie przybywają, spóźniają się lub w inny sposób od spełnienia swoich obowiązków urzędowych uchylają, należy za każdym razem skazać na grzywnę do wysokości 200 mk., względnie k. W razie późniejszego należytego usprawiedliwienia można grzywnę uchylić lub zmniejszyć. Członków urzędu, którzy staną się winnymi rażącego naruszenia swych obowiązków urzędowych, należy nadto usunąć z urzędu.

3. Rozstrzygnięcia powyższe należą do prezesa sądu okręgowego.

Art. 19.

1. Urząd rozstrzyga po rozprawie ustnej większości głosów w zespolach z trzech członków, w których skład wchodzi: przewodniczący lub zastępca i po jednym ławniku z koła właścicieli domów i lokatorów.

2. Rozstrzygnięcie należy wygotować najdalej do trzech dni na piśmie z krótkim uzasadnieniem i doręczyć na żądanie stronom.

3. Rozprawy urzędu są jawne. Na zgodny wniosek stron należy jawność wykluczyć. Publicznie ogłaszanie treści rozprawy nie jawnej jest wzbronione.

Art. 20.

1. Jeśli zażądano rozstrzygnięcia urzędu, wzywają on strony z zagrożeniem, że niestawienie się nie wstrzyma rozprawy ani rozstrzygnięcia. Rozprawę należy przeprowadzić, o ile możliwości, do dnia 8 od podania wniosku.

2. Wzwani są obowiązani stawić się osobiście albo wysłać do rozprawy zastępcę ze stanem sprawy zupełnie obeznanego. Strony i ich zastępcy mają zgodzić się z prawdą udzielić wyjaśnień przez urząd żądanych.

3. Urząd może przedsięwziąć wszelkie dochodzenia do rozstrzygnięcia potrzebne, w szczególności wzywać i przesłuchiwać osoby, które wyjaśnień udzielić mogą, jak również zażądać od wypuszczającego w najem wykazania wysokości komornego, pobieranego w czerwcu 1914 r.

4. Powiatowa władza administracyjna, w której okręgu urząd swe czynności sprawuje, winna na wniosek urzędu wymusić karami porządkowymi stawienie się stron i osób dla udzielenia wyjaśnień potrzebnych, jakoteż spełnienie obowiązku udzielenia wyjaśnień zgodnych z prawdą.

5. Wszystkie władze i urzędy winny udzielić urzędowi rozjemczemu dla spraw najmu pomocy prawnej.

Art. 21.

1. Jeśli rozstrzygnięcie sporu w całości lub części zawisło od ustalenia, czy podwyższenie komornego po myśli artykułów 2, 3, 4, 6, i 9 ust. 1 i 2 jest dopuszczalne, albo czy komorne lub wynagrodzenia innego rodzaju są po myśli artykułów 7, 8 i 9 ust. 3 odpowiednie lub nie, natenczas sąd, jeżeli nie ma jeszcze rozstrzygnięcia urzędu najmu (art. 14) w tym przedmiocie, wstrzyma postępowanie i zażąda takiego rozstrzygnięcia. Po jego nadejściu należy podjąć postępowanie z urzędem.

2. Jeżeli w danej miejscowości niema urzędu najmu, przeprowadza odnośne ustalenia właściwy sąd w toku sporu.

Moratorium mieszkaniowe dla bezrobotnych i rezerwistów byłej armji rosyjskiej.

Art. 22.

1. W sprawach o eksmisję z mieszkań jedno- lub dwuizbowych może sąd z urzędu lub na wniosek pozwanego zawiesić eksmisję na czas do 3ch miesięcy, o ile takie zawieszenie jest usprawiedliwione położeniem pozwanego, a w szczególności tem, że on z powodu okoliczności od niego niezawisłych pozostaje bez pracy.

2. W tym celu ma sąd prawo zbierać dowody z urzędu. Brak pracy dla pozwanego można stwierdzić przez odpowiednie zaświadczenie właściwego państwowego urzędu pośrednictwa pracy.

3. Udzielając zwłoki, sąd jednocześnie zawiadomi o tem właściwy państwowy urząd pośrednictwa pracy, (tzw. biuro) w której pozwany ma miejsce zamieszkania.

Art. 23.

Pozwany, który na wezwanie państwowego urzędu pośrednictwa pracy nie przyjmie ofiarowanego mu zajęcia — traci prawo do korzystania z moratorium mieszkaniowego.

Art. 24.

1. Osoby, pozostające ongiś w b. armji rosyjskiej, oraz ich rodziny, które, korzystając z postanowienia ukazu imiennego z 13 września 1914 r., Zb. Pr. i Rozp. Nr. 258 z 18 września 1914 poz. 2383, o ulgach w sprawach cywilnych i karnych dla osób, pozostających w czynnej armji i flocie, zatrzymały dotychczasowe swe mieszkanie, a nie placą komornego, nie mogą na tej zasadzie (art. 13 ust. 2 p. 1) być usunięte z tych mieszkań, jeżeli — w braku innej umowy — będą opłacały komorne bieżące przynajmniej od dnia 1 października 1919 r. począwszy. Po za tym wyjątkiem stosują się do tych osób i rodzin przepisy niniejszej ustawy, w szczególności przepisy o moratorium dla pozostających bez pracy.

2. Komorne zaległe po dzień 30 września r. b. włącznie, należne od osób i rodzin, określonych w ustępie 1, nie może być przedmiotem powództwa, o ile chodzi o mieszkania jedno- lub dwuizbowe; jeżeli zaś idzie o mieszkania większe i zachodzą okoliczności godne uwzględnienia, może sąd kwotę zaległego komornego zmniejszyć aż do połowy. Ulgi powyższe nie mają atoli zastosowania, jeżeli biorący w najem lub jego rodzina z podnajmu mieszkania pobierali stosunkowo znaczny dochód, sami zaś komornego przynajmniej w miarę możliwości nie placili.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 nie stosują się do spraw prawomocnie osądzonych i do eksmisji już dokonanych.

Postanowienia karne.

Art. 25.

1. Kto celem obejścia lub udaremnienia postanowień tej ustawy przytacza nieprawdę lub prawdę zataja, w inny sposób postanowienia te obejść się stara, do takiego postępowania nakłania lub jest przytem pomocnym, karany będzie przez administracyjną władzę powiatową, a tam, gdzie istnieje rządowa władza policyjna, przez tę władzę — grzywną do wysokości 10.000 marek lub 15.000 koron, albo aresztem do 6ciu miesięcy. Obie te kary można nałożyć równocześnie.

2. Żądanie — wymawianie sobie i pobieranie komornego lub innych wynagrodzeń albo świadczeń ponad normy w tej ustawie ustalone podlega ukarami wedle przepisów o zwalczaniu lichwy wojennej.

Uwolnienie od należności.

Art. 26.

1. Postępowanie przed urzędami rozjemczemi dla spraw najmu wolne jest od opłaty należności i stempel.

2. Korespondencja urzędów ze wszystkichami władzami nie podlega opłacie pocztowej.

Postanowienia przejściowe.

Art. 27.

1. Ustawa ta wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie traci moc:

1) dekret w przedmiocie przepisów tymczasowych o moratorium mieszkaniowym dla pozostających bez pracy z 19 grudnia 1918 r. poz. 62 Nr. 20 Dz. p. p.

2) postanowienia artykułów 1 do 7 i 20 do 27 dekretu o ochronie lokatorów i zapobieganiu brakowi mieszkań z 16 stycznia 1919 r. poz. 116 Nr. 3 Dz. p. p. W tytule tego dekretu odpasć mają wyrazy „o ochronie lokatorów i”.

Art. 28.

Jeżeli wynagrodzenie za najem lub podnajem (komorne), umówione przed dniem wejścia w życie tej ustawy, przekracza granice wedle art. 2, 3, 4, 6 i 9 ust. 1 i 2 dopuszczalne, lub też jeśli w przypadku art. 11 ust. 1 komorne przed tym dniem umówione przechodzi miarę tamże zakreśloną, wolno biorącemu w najem (podnajemcy) w urzędzie rozjemczym dla spraw najmu żądać zmniejszenia komornego do odpowiedniej wysokości ze skutecznością dla najbliższego terminu płatności komornego.

Art. 29.

Przepisy art. 12-go stosują się także do umów, zawartych przed ogłoszeniem tej ustawy, ale w tym dniu jeszcze wcale nie, albo nie całkowicie wykonanych.

Art. 30.

Przepisy art. 13-go stosują się także do sporów o rozwiązanie najmu i podnajmu, które już sądownie wytoczone zostały, ale w pierwszej instancji nie zostały jeszcze osądzone.

Art. 31.

Wymówienia sklepów, pensjonatów, hoteli w szczególności i innych lokali, do których przepisy dekretu z dnia 16 stycznia 1919 r. nie miały zastosowania, uczynione przed ogłoszeniem ustawy niniejszej, są nieważne i bezskuteczne.

Art. 32.

Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrom Sprawiedliwości i Zdrowia Publicznego.

Marszałek:

(—) *Trąpczyński*,

Prezydent Ministrów:

w/z.

(—) *S. Wojciechowski*,

Minister Sprawiedliwości:

(—) *Supiński*,

Minister Zdrowia Publicznego:

w/z.

(—) *W. Chodźko*.

ROZPORZĄDZENIE

Ministrów Przemysłu i Handlu, Skarbu, Aprowizacji i Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie wywozu towarów za granicę, przywozu z zagranicy i przewozu tranzytowego.

Na zasadzie art. 2-go Dekretu o wywozie towarów zagranicę, przywozie z zagranicy i przewozie tranzytowym z dn. 7-go lutego 1919 r., Dz. p. p. Nr. 15, zarządza się, co następuje:

Urzędy celne winne aż do odwołania odprawiać bez osobnego pozwolenia Komisji Przywozu i Wywozu, względnie poleceń Ministerstwa Skarbu następujące towary:

A. Przy przywozie.

1. Broń, amunicję i inne przedmioty uzbrojenia i wyekwipowania wojska, będące własnością lub przesyłane dla polskich władz wojskowych na zlecenie Ministerstwa Spraw Wojskowych.

2. Posyłki pocztowe z artykułami żywności, waggi do 5 kg.

B. Przy przywozie i wywozie.

Wszelkie towary z wyjątkiem artykułów spożywczych, przewożone w małych ilościach przez mieszkańców pogranicza na własny użytek.

C. Przy przywozie, przewozie tranzytowym i wywozie.

1. Dzienniki, czasopisma, nuty i książki

2. Przedmioty, służące do użytku awierzytelności zastępców obcych państw.

3. Wzory i próbki towarów, nie nadające się do innego użytku, z wyjątkiem artykułów spożywczych i przedmiotów monopolów państwowych.

4. Przedmioty codziennej potrzeby, które podróżni wiozą ze sobą do własnego użytku podczas podróży, lub do wykonywania swego zawodu.

5. Wyroby tytoniowe, wzięte przez podróżnych w ilości 25 cygar, albo 100 papierosów, albo 100 gram tytoniu na osobę.

6. Używane, przedmioty urządzenia domowego, odzież, bielizna, pościel — należące do osób przemieszczających się.

7. Wagony kolejowe, należące do przedsiębiorstw przewozowych wraz z przedmiotami, służącymi do ich urządzenia lub potrzebnymi do utrzymania ich w ruchu, jako też w ruchu pogranicznym wszelkie inne środki przewozowe, oraz zwierzęta wierzchowe, pociągowe i juczne wraz z uprzężą, okryciem i przeznaczoną dla nich paszą, jeżeli nie ulega wątpliwości, że podróży nie przedsięwzięto w celu obejścia zakazu przywozu, wywozu lub przewozu tranzytowego.

Minister Przemysłu i Handlu:

w/z.

(—) *Henryk Strasburger*.

Minister Skarbu:

(—) *Karpiński*.

Minister Aprowizacji:

w/z.

(—) *Machnicki*.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

w/z.

(—) *Z. Chmielewski*.

Przewodniczący Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu:

(—) *Wł. Rawicz-Szczerbo*.

Warszawa, dn. 15 maja 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa w lasach prywatnych w powiatach Poleskim i Janowskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budowlane i opałowe (Dz. Pr. Nr. 20 z dnia 5 marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy („Monitor Polski“ Nr. 63 z dnia 18 marca 1919 r.) po porozumieniu z Panem Ministrem Robót Publicznych i Panem Mini-

stresem Skarbu zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa okrągłego i obrobnego iglastego w zrebach zalczyłych i biejących, stosownie do zatwierdzonych planów gospodarstwa leśnego, w następujących lasach prywatnych, a mianowicie:

A. w powiecie Płońskim:

- 1) w lasach dóbr Kielki Kajetana Świąckiego — 3500 m.²;
- 2) w lasach dóbr Srebrna Wincentego Charzyńskiego — 2000 m.²;
- 3) w lasach dóbr Dziektarzów Piechowskiego — 2000 m.²;
- 4) na tartaku D. Kassmana w Wychodźcu — 1500 m.² materiałów tartych, pochodzących z drzewa iglastego.

B. w powiecie Janowskim:

- 1) w lasach dóbr Błiskowice sukcesorów Gracjana Marcinkowskiego — 1500 m.²;
- 2) w lasach dóbr Gościeradów Towarzystwa Dobroczyńności — 9600 m.²;
- 3) w lasach dóbr Modliborzyce Konstantego Przewłockiego — 4300 m.²;
- 4) w lasach dóbr Stojeszyn Aleksandra Gerlicza — 4500 m.²;
- 5) w lasach dóbr Potoczek Wojciecha Przanowskiego — 2300 m.²;
- 6) w lasach dóbr Żdziechowice tegoż właściciela — 8200 m.²;
- 7) w lasach dóbr Świdry sukcesorów Jana Klewniewskiego — 1300 m.²;
- 8) w lasach dóbr Łysaków Romana Strzeleckiego — 1200 m.²;
- 9) w lasach dóbr Irena Szczepana hr. Tarnowskiego — 6200 m.²;
- 10) w leśnictwach Janów, Lipa i Kraśnik Ordynacji Zamoyskiej — 49300 m.².

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stęple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa waden sposób inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Głównej lub Powiatowej Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia Okręgowi Inspektorzy Ochrony Lasów w Warszawie i Lublinie zawiadamiają za pośrednictwem władz administracyjnych wyżej wymienionych właścicieli, lub osoby zarządzające, zalecając od tego, kto będzie znajdował się na miejscu.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrebów i składów, wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, które zostaną ustanowione stosownie do art. 12 Rozporządzenia Wykonawczego („Monitor Polski” Nr. 63 z dnia 18 marca 1919 r.).

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w/z.

(—) Z. Chmielewski.

Sześć Sekcji:

(—) J. Miklaszewski.

Warszawa, d. 26 czerwca 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Skarbu celem wykonania Dekretu z dnia 5 lutego 1919 r. o podatku majątkowym.

§ 1.

(do art. 1).

Miejsce zamieszkania określa się na zasadzie art. 26 — 35 Kod. Cyw. 1825 r.

§ 2.

Jeżeli do jednego płatnika należy kilka majątków, podlegających opodatkowaniu według art. 1 B. Dekretu, należy go opodatkować podług łącznej ich wartości.

§ 3.

W wypadkach, wspomnianych w art. 1, ustęp przedostatni Dekretu, płatnik ma dostarczyć w myśl art. 33 Dekretu dowodu na to, że majątek, znajdujący się poza obszarem ziem polskich b. zaboru rosyjskiego, podlega tam równorzędnemu opodatkowaniu. Ocena, czy tamtejsze opodatkowanie jest równorzędne, zastrzeżona jest Ministerstwu Skarbu.

§ 4.

(do art. 2).

Za członków rodziny, których majątek dolicza się do majątku głowy rodziny, pocytuje się żonę, oraz dzieci płatnika, żyjących z nim w wspólnym gospodarstwie domowym, o ile z majątku ulegającego doliczeniu korzysta bądź płatnik, bądź jeden z powyższych członków rodziny.

§ 5.

(do art. 9 L. 1).

Przepis art. 9 L. 1 Dekretu nie ma zastosowania do majątków, których wartość po doliczeniu

kapitału hipotecznego, uwolnionego od podatku majątkowego w myśl art. 9 L. 3 Dekretu, wynosi więcej, niż 10,000 mk. względnie 15,000 kor.

Podatek majątkowy należy jednak w tych wypadkach obliczyć proporcjonalnie, a to celem uniknięcia podwójnego opodatkowania kapitału hipotecznego, raz podatkiem hipotecznym, a drugi raz podatkiem majątkowym.

Obliczenie proporcjonalnego podatku majątkowego odbywa się w sposób wskazany w poniższym przykładzie:

Dana osoba fizyczna jest właścicielką papierów wartościowych, oszacowanych na kwotę 8000 mk., tudzież sumy hipotecznej 12,000 mk., od której opłaca sama podatek hipoteczny — ogólna zatem wartość majątku wynosi 20,000 mk., od której przypada według taryfy, dołączonej do art. 18 Dekretu, podatek majątkowy główny 12, dodatkowy (30%) 3 mk. 60 fen., czyli razem 15 marek 60 fen.

A zatem:

$$20.000 : 8.000 = 15.60 : X$$

$$X = \frac{8.000 \cdot 15.60}{20.000} \text{ czyli } 6 \text{ mk. } 24 \text{ fen.}$$

Od majątku zatem 8,000 mk. przypada ogólna należność podatkowa 6 mk. 24 fen.

§ 6.

(do art. 9 L. 3).

Płatnik ma dostarczyć dowodu na to, że opłaca podatek hipoteczny (art. 9 L. 3 Dekretu).

Hypoteki, od których podatek hipoteczny ciąży na podstawie umowy na dłużnika hipotecznym, nie są wolne od podatku majątkowego.

§ 7.

(art. 10 do 17).

Aż do czasu wprowadzenia jednolitej waluty na całym obszarze obowiązywania Dekretu, winno szacowanie nastąpić w tej walucie, która obecnie obowiązuje w danym okręgu wymiarowym przy wymiarze podatku, a więc na obszarze b. okupacji niemieckiej w markach, a na obszarze b. okupacji austro-węgierskiej w koronach.

§ 8.

Jeżeli ustalenie wartości budynku opiera się na szacunku ubezpieczeniowym, należy oszacowanie gruntu, na którym stoi budynek, oddzielnie przedsięwziąć.

Jeżeli istnieją taksy publicznych towarzystw kredytowych, które mogą służyć za podstawę oszacowania, należy przynajmniej te taksy brać za podstawę oszacowania.

§ 9.

Kapitał zakładowy i obrotowy płatnika, służący do prowadzenia gospodarstwa rolnego i leśnego na gruntach własnych w zarządzie własnym, należy uwzględnić przy oszacowaniu wartości gruntu.

Przy gruntach wdzierżawianych należy użyty na dzierżawę kapitał osobno wykazać.

§ 10.

Dzierżawy wieczyste należy przy wymiarze podatku od majątku traktować narówni z własnością zupełną. Jedyne czynsz dzierżawny (kanon), skapitalizowany w trybie wskazanym w art. 15 Dekretu, potrąca się, w myśl art. 4 Dekretu, od wartości majątku.

§ 11.

(do art. 18).

W przedmiocie waluty stówek podatkowych stosuje się analogicznie przepis § 7 niniejszego rozporządzenia.

§ 12.

(do art. 20).

Fakta miarodajne dla oznaczenia miejsca opodatkowania ustala się wedle stanu z dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, poprzedzającego bezpośrednio rok podatkowy.

§ 13.

(do art. 21 do 23).

Władzami podatkowymi I instancji są Zarządy skarbowe w Warszawie i Łodzi, względnie Inspektoraty skarbowe do spraw podatków bezpośrednich w Kielcach, Lublinie, Piotrkowie i Radomiu, a na pozostałym obszarze obowiązywania Dekretu Inspektoraty skarbowe.

§ 14.

Okregiem wymiarowym jest okręg inspektoratu skarbowego, względnie okręg inspektoratu skarbowego do spraw podatków bezpośrednich w Kielcach, Lublinie, Piotrkowie i Radomiu.

Okręgi Zarządów skarbowych w Warszawie i Łodzi stanowią odrębne okręgi wymiarowe.

W każdym okręgu wymiarowym tworzy się jedna komisja szacunkowa.

W każdym jednak okręgu wymiarowym, położonym na obszarze b. ces. niemieckiego generalgubernatorstwa warszawskiego, utworzy się tyle komisji szacunkowych, ile utworzono w swoim czasie na mocy rozporządzenia wspomnianego gubernatorstwa z

dnia 15 sierpnia 1917 roku (Nr. 367, Dzicn. Rozp. Nr. 86), a to z zakresem terytorjalnym w swoim czasie oznaczonym.

W okręgu inspektoratu skarbowego do spraw podatków bezpośrednich w Lublinie tworzy się osobną komisję szacunkową dla miasta Lublina, a osobną dla powiatu ziemskiego.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Sprostowanie:

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przedmiocie zakładania i utrzymywania prywatnych „Seminarjów Religijnych i Zdrowskich”, ogłoszonego w „Monitorze” Nr. 143, z dn. 30 czerwca 1919 r.

Art. 10. zamiast: „Wstępowanie na kursy wyższe może nastąpić i t. d. winno być „Wstępowanie na kursy wyższe, poczynając od czwartego, może nastąpić i t. d.

Art. 23. zamiast: „...postanowienia o przyjęciu uczniów, nauczycieli“ i t. d. winno być: „...postanowienia o przyjęciu uczniów, wykazy uczniów, nauczycieli“ i t. d.

Warszawa, dnia 2 lipca 1919 r.

STAN EMISJI BILETÓW POLSKIEJ KRAJOWEJ KASY POŻYCZKOWEJ.

Dnia 30-go czerwca 1919 r.

Otrzymało emisji Marek Polskich z Berlina 1.299.211.000,—
Otrzymało emisji Marek Polskich z Warszawy 783.266.000,—

	Mk. 2.082.477.000,—
Spalono przed 11/11 1918 r.	4.176.000,—
Przeznaczono do spalenia	20.957.500,—
Pozostałość w Centrali wynosi *)	196.136.069,—
Pozostałość w Oddziałach wynosi	94.841.737,—

	Mk. 316.111.306,—
W obiegu znajduje się	Mk. 1.766.365.694,—
Dnia 11/11 1918 r. obieg wynosił	880.150.867,50

Od dnia przejścia Kasy wypuszczono Mk. 886.214.826,50

*) W tej sumie Mk. 44.117.401,50 — bardzo zniszczonych.

Dyrektor.

(—) J. Zarzycki.

Główny Skarbnik:

(—) Marian Karpus.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Na mocy dekretu o stanie wyjątkowym z d. 2 stycznia r. b., Komisarz Nadzwyczajny na m. st. Warszawę i pow. Warszawski postanowił nałożyć następujące kary:

za nieprawne pobieranie kart żywnościowych:

Na:

1) Czarnobroda Hersza, rządca domu przy ulicy Milej 9, — na miesiąc aresztu i pozbawienie prawa prowadzenia ksiąg meldunkowych;

2) Ferszta Abrama, rządca domu przy ul. Kupieckiej 18, Nalewki 22, 27, 12, — na Mk. 2.000, — z zamianą w razie niezapl. na 2 miesiące aresztu, oraz pozbawienie prawa prowadzenia meldunków;

3) Pozna Wola, rządca domu przy ul. Milej 15, — na Mk. 1000 — z zamianą w razie niezapl. na 1 miesiąc aresztu, oraz pozbaw. prawa prowadz. meldunków.

za niezarejestrowanie się w terminie:

4) Lindanieta Karola, zam. przy ul. Marszałkowskiej 36, — na Mk. 500, — z zamianą w razie niezapl. na 15 dni aresztu;

5) Feldszajna Mowsza, zam. przy ul. Miodowej 5, — na Mk. 2.000, — z zamianą w razie niezapl. na 2 miesiące aresztu;

6) Kozłowa Marię, zam. przy ul. Nowy Świat 30, m. 8, — na Mk. 100, — z zamianą w razie niezapl. na 10 dni aresztu;

7) Działowski Nafta, zam. przy Ogrodowej 50, — na Mk. 1.000,— z zamianą w razie niezapl. na 1 miesiąc aresztu;

8) Kassel Dawida, zam. przy ul. Zabiej 3 m. 8,— na Mk. 300,— z zamianą w razie niezapl. na 10 dni aresztu;

9) Bogusz Franciszka, zam. przy ul. Przemysłowej 6, — na Mk. 50,— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

10) Miłera Ezra, zam. przy Przechodniej 6, — na Mk. 500,— z zamianą w razie niezapl. na 15 dni aresztu;

11) Hermana Icka, zam. przy ul. Solnej 5, — na Mk. 500,— z zamianą w razie niezapl. na 15 dni aresztu;

za niezastosowanie się do orzeczenia Komisji:

12) Sterkowski, właśc. domu przy ul. Grzybowskiej 68, — na Mk. 500.— z zamianą w razie niezapl. na 15 dni aresztu;

za nieusunięcie artykuł. spoż. z wystaw sklep.:

13) Dunin-Wolska Zofja, właśc. skl. przy ul. Marszałk. 71, — na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

14) Stachowicz Ludwika, właśc. skl. przy ul. Marszałk. 55, — na Mk. 200.— z zamianą w razie niezapl. na 10 dni aresztu;

15) Kincel Nochewjasza, właśc. skl. przy Marszałkowskiej 99, — na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

16) Biłowiecki Eugenjusz, właśc. skl. przy ul. Marszałk. 91 — na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

17) Galwas Martę, właśc. skl. przy ul. Wielkiej 30, — na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

18) Szczepański Edwarda, wł. skl. przy ul. Marszałk. 67, — na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

19) Wnorowska Marja, właśc. skl. przy ul. Marszałkowskiej 81, — na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

20) Łado Feliksa, właśc. skl. przy ul. Marszałk. 51, — na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

21) Januskiewicz Antoniego, właśc. skl. przy ul. Marszałk. 71 — na M. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

za przebywanie w Warszawie po terminie bez pozwolenia:

22) Asatiana Jerzego, zam. przy ul. Polnej 72, na Mk. 500.— z zamianą w razie niezapl. na 15 dni aresztu;

za handel w porze nocnej:

23) Jabłońska Leokadja, właśc. kawiarni przy ul. Chłodnej 4, — Mk. 1,000.— z zamianą w razie niezapl. na 1½ miesiąca aresztu;

za zakłócenie spokoju publicznego:

24) Majewskiego Klemensa, tragarza, zam. przy ul. Prostej 10, — na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

5) Pamulską Helenę, zam. przy ul. Krak. Przedm. 21, — Mk. 100.— z zamianą w razie niezapl. na 5 dni aresztu;

za niezameldowanie obcokrajowców zamiesz. bez pozwolenia:

26) Wiśniewska Adele, rządce domu przy ul. Marszałk. 36, na Mk. 50.— z zamianą w razie niezapl. na 10 dni aresztu;

27) Wagnera Stanisława, rządce domu przy ul. Żórawiej 15, na Mk. 500.— z zamianą w razie niezapl. na 15 dni aresztu;

28) Liśkiewicza Antoniego, rządce domu przy ul. Elektoralnej 5,

za zamieszkiwanie w Warszawie po terminie bez pozwolenia:

29) Kulman Anton. Andr., zam. przy ul. Ord. I — Mk. 100.— z zamianą w razie niezapl. na 10 dni aresztu.

Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

za pośrednictwem Inspekcji Pracy, zawarła została 25 czerwca b. r. umowa zbiorowa między Zw. Zaw. Robotników i Robotnic Przem. Budowlanego a Stow. Zaw. Przemysłowców budowlanych, obowiązująca obie strony do dnia 1 stycznia 1920 r. w granicach Wielkiej Warszawy, ustalonych przez Magistrat, na następujących warunkach:

Jako minimum wydajności pracy, obowiązuje robotników 60—70% wydajności pracy przedwojennej. Wątpliwości i zatargi w tym względzie rozstrzyga Komisja Fachowa, złożona z równej ilości przedstawicieli obu stron. Jako minimum płacy za godzinę przyjmuje się: dla murarzy mk. 4, a na wyjazd lub na rusztowaniach wiszących mk. 5, dla cieśli mk. 4, a na wyjazd mk. 5, dla pomocy cieślarskiej mk. 3, dla gracowników mk. 3, dla pomocy mularskiej mk. 2½, dla fachowego koźlarza (przy 20 ceglach jednorazowo) mk. 3½, a jeżeli może nieść mniejszą ilość, to mk. 3. Podać rewizji cennik powyższy w razie zwykłej cen na produkty żywnościowe pierwszej potrzeby może tylko Komisja Polubowna w składzie przedstawicieli obu stron w równej ilości, pod przewodnictwem Inspektora Pracy. Do czasu rozstrzygnięcia przez nią sprawy, umowa niniejsza nie może być zerwana i robotnicy nie mogą przystąpić do strajku. Praca trwa 8 godzin dziennie, w sobotę obowiązuje 6-godzinny dzień pracy z płacą za 8 godzin pracy. Praca pozafajrantowa dopuszczalna jest tylko w wypadkach nagłych, o czym przedsiębiorca obowiązany jest zawsze zawiadomić Inspektora Pracy. Za pierwsze 4 godziny pracy pozafajrantowej płaci się o 50% ponad ustaloną w cenniku normę, za pracę zaś nocną i świąteczną o 100% więcej, tyleż winien płacić przedsiębiorca za pracę, w stwierdzeniu na skutek zażalenia robotników, że wypadek nie był nagły. Lista płacy winna być zamykana we czwartek. Wypłata odbywać się winna podczas godzin pracy w dni kończące tydzień. Za przewrwy, spowodowane przez siłę wyższą, przedsiębiorca nie płaci; wątpliwości rozstrzyga Komisja Rozjemcza w składzie przedstawicieli obu stron w równej ilości. W razie nieszczęśliwego wypadku, przedsiębiorca udziela robotnikowi pomocy lekarskiej oraz przez cały czas choroby wypłaca ¼ płacy dziennej. Robotnicy winni mieć własne narzędzia. Robotnikom wolno wydalac się z budowy tylko podczas przerw w pracy. Na budowę mają tylko wstęp przedstawiciele Zw. Zaw.; osoby postronne nie mają wstępu. Dla załatwienia spraw lokalnych z przedsiębiorcą delegaci winni obracć ze swego grona delegatów, którzy w czasie trwania roboty żadnych narad i konferencji odbywać nie mogą. Delegat może opuścić robotę dla załatwienia sprawy, dotyczącej ogółu, po zameldowaniu o powyższem kierownikowi robót. Kwalifikowanie zdolności pracowników należy do przedsiębiorcy w porozumieniu z delegatami robotników. Przedsiębiorców obowiązują 2-tygodniowe wypowiedzenie, robotników—24-godz. Pierwszy tydzień pracy robotnika liczy się, jako próbnny; w tym czasie nieodpowiedni robotnik może być bez przedniego 2-tygodniowego wypowiedzenia zwolniony, po porozumieniu się z delegatami. Winnych kradzieży robotników Związek winien usunąć niezwłocznie bez 2-tyg. wypowiedzenia i bez odszkodowania. Pomocnicy poniżej lat 16 oraz kobiety w firmach, niezatrudnianych robotnic, nie będą przysyłani na budowę przez Związek, wbrew życzeniu przedsiębiorców. Przedsiębiorców obowiązują utworzenie dla robotników pakameru do przebierania się. Za rzeczy skradzione z pakameru odpowiada przedsiębiorca jedynie w razie kradzieży masowej. Głos decydujący przy zawieraniu umowy przysługuje Zw. Zaw., obejmującemu większość pracujących w przedsiębiorstwie.

Za pośrednictwem Inspekcji Pracy we Włocławku odbyto dnia 18 czerwca b. r. konferencje z delegatami Tow. Przemysłowców m. Włocławka i Komisji Międzyzwiązkowej robotniczej, pod przewodnictwem Inspektora Pracy 7-go obwodu w sprawie cennika prac. W odpowiedzi na żądanie przedstawiciela Komisji Międzyzwiązkowej podniesienia dotychczasowych norm płacy wskutek ciągle rosnącej drożyzny artykułów pierwszej potrzeby, delegat przemysłowców przyznał, że obecne wynagrodzenie robotników jest wobec drożyzny niewystarczające, zażądał jednak rewizji cennika przy jednoczesnem zrewidowaniu warunków pracy oraz powzięcia środków, któreby wpłynęły na podniesienie znacznie obniżonej w ostatnich czasach wydajności pracy robotnika. Spadek wydajności pracy obecnej na godzinę w stosunku do przedwojennej określił mianowicie: w fabryce Ferd. Bohm i Co na 70%, w fabryce A. Szwarzstejna i S-ki na 30% i w fabryce Leona Bojańczyka na 30%. Na ten temat wywiązała się dyskusja, która doprowadziła do stwierdzenia niedostateczności obecnego wynagrodzenia robotników, upadku nadzwyczajnego wydajności pracy, konieczności rewizji cennika pracy i konieczności podniesienia wydajności pracy. Na wniosek przewodniczącego inspektora pracy 7-go obwodu uchwalono, że cennik, przyjęty przez Komisję Polubowną, wyłonioną z przedstawicieli przemysłowców i robotników, będzie obowiązywał od 21 czerwca b. r., oraz polecono delegatom przemysłowców i Związków zawodowych, ad hoc wybranym na tej konferencji, zebranie i dostarczenie na dzień 25 czerwca b. r. materiałów, stwierdzających stopień i przyczynę obniżenia wydajności pracy oraz przedłożenie sposobów podniesienia jej. Wreszcie, wobec tego, że robotnicy fabryki narzędzi rolniczych H. Mühsama we Włocławku zastrajkowali niezależnie od żądań Komisji Międzyzwiązkowej robotniczej, Inspektor Pracy 7-go obwodu zaproponował, aby Komisja Międzyzwiązkowa wpłynęła na robotników fabryki Mühsama, aby porządkowali się ogólnym żądaniom robotniczym.

Wydział Niesienia Pomocy dla Bezrobotnych Min. Pr. i Op. Społ. w dniu 1 czerwca b. r. na terenie b. Kongresówki udzielił zapomóg 259,419 bezrobotnym, co z rodzinami wynosi około 660,000 osób. W tem na Warszawę przypada 62,334 bezrobotnych oprócz rodzin, na okręg Łódzki—96,099, Pruszkowsko-Zyrardowski—19,962, Kaliski—18,380, Częstochowski—18,171, Radomski—11,381, Sosnowiecki—8,066. Na zapomogi wydano od początku akcji do dnia 1 czerwca 96,359,350 mk. 95 fen., zaś w miesiącu maju—19,039,700 mk. W tem dla Warszawy od początku akcji—25,598,300 mk., w maju—5,634,700 marek. Okręg Łódzki—45,717,223 mk. 40 fen., w maju—9,000,000 mk. Pruszkowsko-Zyrardowski—4,645,432 mk., w maju—750,000 mk., Kaliski—3,296,000 marek, w maju—900,000 mk., Częstochowski—3,291,037 mk. 75 fen., w maju—600,000 mk., Sosnowiecki—8,155,907 mk. 10 fen., w maju—1,000,000 mk.

Od dnia 1 do 31 maja ogólna liczba bezrobotnych wzrosła o 11,526. Przyczem w okręgu Łódzkim przybyło 19,096, w Kaliskim—4,895, oraz w niektórych innych. W Warszawie liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 3,759, w okręgu Łowicko-Kutnowskim o 1,905, w Sosnowieckim o 2,658, Radomskim o 1,034.

W okręgu Łomżyńskim pomoc dla bezrobotnych zostanie wkrótce zlikwidowaną wskutek rozpoczęcia robót publicznych na większą skalę. Liczba bezrobotnych wynosiła tam 4,549. Ci zaś, którzy okaza się niezdolnymi do pracy, zostaną skwalifikowani do pomocy Opieki Społecznej.

Zwiększenie się liczby bezrobotnych w Łodzi tłumaczy się tem, iż młodzi robotnicy po ukończeniu lat 16 otrzymali samodzielne legitymacje, gdy przedtem byli wliczeni w ogólnych legitymacjach, wydawanych rodzinom. W rzeczywistości liczba osób, otrzymujących zasiłki, zmniejszyła się ze 152,018 na 147,852. W powiecie Błotńskim, Sochaczewskim, Łaskim, Kaliskim, Łęczyskim, Sieradzkim, N.-Radomskim wzrost liczby bezrobotnych wyniknął wskutek tego, iż roboty publiczne zatrudniały robotników 1—2 dni w tygodniu kolejno. Tym robotnikom niepodobna cofnąć zapomóg. Oprócz tego, np. w pow. Sochaczewskim, po ponownem przeprowadzeniu kontroli, stwierdzono, że wielu bezrobotnym niesłusznie cofnięto zasiłki, zaś w pow. Kaliskim 2,500 robotników, zatrudnionych przy uprzątnięciu gruzów, straciło pracę wskutek zawieszenia tych robót. Tem się tłumaczy naogół wzrost liczby bezrobotnych. Nowych zaś przybywa niewiele.

Z Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia Publicznego utworzyła się specjalna komisja międzyministerjalna, mająca na celu reformę nowych zakładów wychowawczo-poprawczych.

W skład komisji wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Ministerstwa Zdrowia Publicznego oraz osoby specjalnie uproszone ze świata prawniczego, nauczycielskiego i lekarskiego.

Na pierwszym posiedzeniu komisji, które się odbyło w dniu 23im czerwca r. b. pod przewodnictwem Dyrektora Departamentu Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą Ministerstwa Zdrowia Publicznego, zaznajomiono się szczegółowo z całym materjałem, dotyczącym stanu rzeczy w Studzińcu i innych zakładach poprawczych oraz uchwalono szereg wniosków w sprawie gruntownej reorganizacji tych zakładów zarówno pod względem społeczno-sprawnym, jak higieniczno-lekarskim i wychowawczym.

Realizacją tych wniosków zajmą się poszczególne Ministerstwa.

NACZELNIK PAŃSTWA W ODPOWIEDZI KRÓLOWI ANGIELSKIEMU.

W odpowiedzi na depeszę króla angielskiego Naczelnik Państwa wystosował następującą depeszę:

Jejo Królewska Mość!
w Londynie!

Głęboko poruszony szlachetnymi słowami, które nasunęły Waszej Królewskiej Mości przyjaźń i sprawiedliwość, proszę go we własnym imieniu i w imieniu całego Polskiego Narodu o przyjęcie wyrazów szczerzej podzięk. Pokój wersalski, stwierdzający triumf sprzymierzeńczego oręża, jest także nowym krokiem ku ostatecznemu wyzwoleniu i odbudowie naszej Ojczyzny. Świadoma prawych pobudek, które skłoniły Wielką Brytanię do wzięcia udziału w boju o wolność i niepodległość ludów, Polska raduje się z aktu, pełnego pożytku i chwwały, który uwieńczył wysiłki bohaterów jej Wysokiej Aliantki. Pochłonięta jeszcze przez twardą walkę, do której zmusza ją obowiązek na Wschodzie, Polska podejmuje na nowo zadanie, które spełniała przez wieki dla dobra i pokoju Europy. W tej chwili uroczystej niech mi wolno będzie wyrazić Waszej Królewskiej Mości mocną moją nadzieję, iż wzrastająca świadomość wspólnych ideałów i korzyści zbliży i złączy coraz ściślej Polskę odbudowaną i Mocarstwo Wielkiej Brytanii.

Podpisano:

(—) Piłsudski.

Warszawa, dnia 2 lipca 1919 r.

PISMO DO PANA PRÉZYDENTA MINISTRÓW.

Na ręce p. Prezydenta Ministrów nadesłano następującą uchwałę:

„Delegaci wszystkich gmin powiatu Lidzkiego zgromadzeni w Lidzie dnia 17-go czerwca 1919 r. w liczbie 200 osób:

1. Najwyższej władzy narodowej — Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej składamy hołd.
2. Walecznym żołnierzom polskim, za wyzwolenie nas z pod tyranji bolszewickiej, wyrażamy gorącą wdzięczność.
3. W imieniu ludności powiatu wyrażamy niezłom-

na jej wolę, aby ziemię naszą, przemocą oderwaną niegdys od Rzeczypospolitej Polskiej, do Niej wrócono.

4. O ileby jednak wrogowie chcieli tę łączność polargać, synowie i bracia nasi, co pierwsi stanęli do walki na kręśach pod wodzą Dąbrowskiego, obecnie zaś tysiącami ochotnika, zasilając szeregi armii polskiej, potrafią wraz z nami orężem odeprzeć zakusy nieprzyjaciół i dokonać zjednoczenia.

5. Ufamy i nie wątpimy, iż wolne narody świata poprą naszą słuszną sprawę.

6. Spodziewamy się, że Polski Rząd zadosyć uczyni domaganiom się ludności oswojonej ziemi naszej i nie omissza w jak najprędszym czasie umożliwić jej obranie Posłów do Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej*.

SEJM USTAWODAWCZY.

Posiedzenie sześćdziesiąte pierwsze.

Początek posiedzenia o godz. 3 m. 30 pp.

Po odcytaniu spisu interpelacji, przed porządkiem dziennym, pos. Arciszewski oświadczył: 12-go czerwca Sejm wezwał Rząd do przedłożenia Ustawy o podwyższeniu plac urzędników państwowych. Dotychczas Rząd tego projektu nie przedłożył. Sprawa jest niezmiernie ważna, gdyż z dniem 1-go sierpnia kończą się dodatki drożyniane dla pracowników państwowych w Galicji. Proszę pana Marszałka, aby przypomnieli Rządowi tę sprawę i wezwał go do jak najrychlejszego przedłożenia projektu.

P. Minister Skarbu Karpiński: Dziś sprawa ta jest na Radzie Ministrów i z pewnością dziś będzie zalawiona.

Pos. Wróblewski: Wobec zapoznania wczorajszego p. Rosenblatta, gdzie się podziały akta pińskie i dlaczego niema dotąd sprawozdania komisji pińskiej, oświadczam w imieniu tej Komisji, że akta komisji pińskiej nigdzie się nie podziały. Oryginalny protokół po ukończeniu odpisu złożono w kancelarii sejmowej. Odpisy są w rękach członków komisji, dowody rzeczowe są jeszcze dotychczas w posiadaniu b. sekretarza komisji (głos: dlaczego nie oddał?). Sprawozdania dotychczas nie można było przedłożyć, bo 5-go czerwca niektórzy członkowie żądali dodatkowego zbadania jeszcze kilku świadków, a miejsce pobytu ich trudno odszukać, chociaż od paru tygodni zajmuje się tem Ministerstwo Wojny. Po ukończeniu tych badań Komisja natychmiast przedłoży sprawozdanie.

Z porządku dziennego bez rozprawy odesłano do Komisji Wojskowej projekt ustawy o powołaniu prawników do czynnej służby wojskowej.

Przystąpiono do pierwszego czytania Ustawy o monopole spirytusowym.

Pos. Moczydłowska. występuje przeciw monopolowi i zgłasza rezolucję w imieniu swego klubu o przejście do porządku dziennego nad tym wnioskiem Pana Ministra Skarbu, oraz z wezwaniem Komisji Zdrowia Publicznego do spiesznego przedstawienia wniosków w myśl nagłych wniosków ppos. Kaczyńskiego i Moczydłowskiej, o wydanie uchwały przeciw alkoholizmowi.

Następnie głos zabrał P. Minister Skarbu Karpiński, którego mowę w brzmieniu urzędowym podamy w n-rze najbliższym.

Pos. Woźnicki: Pan Minister Skarbu zapewniał nas, że tu niema mowy o monopole wódeczonym, a tylko wyrobie spirytusu do celów przemysłowych. Jednak ja wole wierzyc temu, co jest w motywach przedłożonych do ustawy, mianowicie, że 40% produkcji spirytusu pójdzie na cele przemysłu. Więc na jakie cele pójdzie 60%? (Głos: za kolnierz). Tak, chyba za kolnierz. Przemawiam przeciw tej ustawie i przyłączam się do wniosku pos. Moczydłowskiej, aby przejść nad nim do porządku dziennego. Pan Minister powiedział, że w drodze monopoli kontrola nad wyszynkiem będzie łatwiejsza. Powinno być zastrzeżone, że gorzelniczo może istnieć tylko do celów przemysłowych. Dalej mówca krytykuje poszczególne artykuły ustawy i kończy oświadczeniem, że należy odrzucić ustawę proponowaną.

Pos. Łoś wypowiada się przeciw ustawie.

Pos. Diamand: Co do monopoli, to trudno się wypowiedzieć, ile on da dochodu. Monopol wódeczny, to rzecz bardzo skomplikowana. Ustawa ma objąć podatki trzech różnych administracyjnie dzielnic. Z tych kilkudziesięciu wierszy, które przedłożył p. Minister, wylaniają się tylko cyfry, których ani ująć, ani skontrolować nie możemy. Dlaczego nie mamy elaboratu, żeby w jakiś sposób przygotować się do rozprawy. Nawet Sejm, składający się z ekonomistów, nie mógłby wydać ustawy, wytrzymującej krytykę wobec takiej motywacji Rządu. Ustawa powinna być przemysłowa. Nie będę szczegółowo omawiał tej ustawy. Nadmienię tylko, że będziemy mieli nie jeden monopol, ale dwa: monopol państwowy i monopol przemysłowców spirytusowych. Mówca omawia dane, zamieszczone w projekcie ustawy. Pan Minister mówił, że przemysł rafineryjny się rozwinie, albowiem będzie się sprzedawało tylko spirytus oczyszczony. We wszystkich ustawodawstwach powiedziano, że do handlu nie może przyjść wódka ze spirytusu nieoczyszczanego. Ale, żeby ta ilość, która potrzebna jest dla nas, przyczyniła się aż do rozwoju rafineryjnego przemysłu, to jest wtedy możliwe, jeżeli będziemy specjalnie przestrzegać cen przemysłowych, które państwo płacić będzie za rafinowanie spirytusu.

Wielki akcent należy położyc na użytku spirytusu

do celów przemysłowych. Dalej niema określenia kwoty, którą wolno pobierać Panu Ministrowi Skarbu.

Dlatego sądzę, że Rząd powinien dla Komisji, a prosilibym także o rozdzielenie w Izbie, przedłożenie swe uzupełnić motywami, któreby dały obraz całokształtu tej pracy.

Nie możemy pójść drogą wniosku p. Moczydłowskiej. Walki z alkoholizmem nie prowadzi się ustawą policyjną, to jest walka kultury. Technika wyrobu alkoholu przecież nie jest tajna. Wiemy że, gdy nie było piwa, prywatny wyrób piwa zrobił ogromne postępy. Codziennie czytamy o wykryciu tajnych gorzelni. Tylko p. Minister Skarbu nie uwzględnił nawet najprymitywniejszych żądań ludzi, którzy prowadzą walkę z alkoholizmem. Nie wprowadził nakazu zamykania szynków w niedziele i święta, bo to zwiększy jedynie sprzedaż w naczyniach. Kto chce kupić w naczyniach, ten kupi w przeddzień święta. Chodzi jednak o ochronę tych, którzy piją tylko przy sposobności. Pijaństwo jest namiętnością towarzyskim, przyjemnością picia w lokalu publicznym jest o wiele większa, niż zjanie się w samotności.

Takich przepisów mogłoby być więcej, ale brak przedewszystkiem najważniejszego: że wyrób alkoholu dozwolony być może tylko w latach, w których zapewnione jest całe zapotrzebowanie żywności. Poniema dość ziemniaków i zboża na żywienie, póty nie wolno ich przerabiać w żadnym przemyśle, a tembardziej w przemyśle alkoholowym. Nie wiem, jak przedstawia się rok bieżący, ale z tego, co mówię rolnicy na komisji aprowizacyjnej, rok bieżący należy właśnie do tych, w których wyrób alkoholu powinien być zakazany. Tu jest moment, w którym interes Skarbu musi ustąpić na drugie miejsce. Sam pan Minister przecież zgadza się na to, skoro zgodził się na sprawozdanie z zagranicy żywności, i obniżenie cen artykułów spożywczych.

Dlatego chociaż uznają zupełnie moralną rację wniosku pani Moczydłowskiej, nie uważam, żeby droga, przez nią proponowana, prowadziła do celu. Dlatego jestem za odesłaniem ustawy do komisji (brawa).

Pos. Radziszewski: Nie wydaje mi się celowe, aby odrzuć ustawę en bloc załatwiała sprawę. Nie skąsujemy odrzuć istniejących gorzelni. Możemy tylko pomnożyć wyrób potajemny, co jeszcze wyjdzie na gorsze. Odesłanie do Komisji skarbowo-budżetowej sprawy nie przesądza. Nie wiem, być bardzo może, że Komisja wypowie się bezwzględnie za zakazem sprzedaży alkoholu na użytek ludzi. Taki zakaz nie prowadzi do celu, a często wywołuje tylko paskarstwo.

Nie możemy przecież od razu znieść wszystkich korzeni, bo musielibyśmy przemaćcać całe gospodarstwo rolne. Wyrób alkoholu powinniśmy skierować przedewszystkiem na cele przemysłu. Dlatego wnoszę, aby ustawę odesłać do komisji skarbowo-budżetowej, która mogłaby się porozumieć z komisją Zdrowia Publicznego. I tam dopiero należałoby omówić potrzeby skarbu, interes rolnictwa i interes samego społeczeństwa, t. j. dążenie do trzeźwości. (Brawo).

W głosowaniu odrzucono wniosek p. Moczydłowskiej o przejście nad ustawą do porządku dziennego, a odesłano sprawę do komisji skarbowo-budżetowej.

Przystąpiono do trzeciego punktu porz. dzien., sprawozdania komisji odbudowy kraju o wniosku posłów ks. Sykulskiego i Janeczka w przedmiocie wydania cegły z fortów twierdzy Dębina na odbudowę zniszczonych miasteczek i wsi okolicznych.

Pos. ks. Sykulski: W okolicy fortów i twierdzy wszystkie miasteczka i wsi zostały doszczętnie zniszczone. Nie możemy pozwolić na to, żeby wsi i miasteczka nasze po odbudowaniu kraju miały taki sam wygląd, jak przed wojną, i nie odpowiadały warunkom zdrowotnym i estetycznym. Pożądaną byłoby rzeczą, żeby mogły być odbudowane z materiału ogniotrwałego. Potrzebie oszczędzenia lasu możemy zaradzić, zamieniając drzewo na materiał ogniotwały i wykorzystając z niektórych fortec zburzonych materiały na cele odbudowy. Materiału takiego dostarczyć nam mogą twierdze: Dębina, Modlina i Warszawy, gdzie miliony cegieł niszczy się, leżąc w gruzach. Naturalny materiał wydobycy z tych fortów w pierwszej linii oddany musi być dla celów wojskowych, ale kamienie, cegły, beton, mogą być oddane Ministerstwu Robót Publicznych dla celów odbudowy kraju. W tej myśli komisja odbudowy kraju, w porozumieniu z Ministerstwem Wojny, stawia rezolucję, która brzmi: Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wzywa się Rząd, aby przystąpił bezwzględnie do zasypania rowów strzeleckich, nie ma-

jących znaczenia dla interesów wojskowych, dając przez to zajęcie bezrobotnym, oraz do wydobywania materiałów, dotąd znajdujących się w okopach, które mogą być użyte bądź dla ludności, bądź na potrzeby Państwa.

Pos. Janeczka: W październiku roku 1914 przysłała wojska niemieckie pod twierdzę Dębina. Bój okropny trwał 12 dni bez przerwy. Okoliczne wsi legły wskutek tego w gruzach. 10745 budynków zostało zburzonych, a pola zostały skopane i zryte granatami. Ludność uciekła lub została uprowadzona w niewolę. Powrócivszy po wojnie, nie znaleźli mieszkańcy swego mienia. Zaczęli budować szalasy, lub kopać doly na mieszkanie. Wskutek takich stosunków mieszkaniowych wybuchy choroby: ospa, tyfus, dziesiątkujące ludność. Mamy teraz wolność odbudować Polskę murowaną, a nie drewnianą. Tymczasem budujemy wioski z drzewa, ażeby pomódz ludności, ale najwięcej troszczyć się trzeba o miasteczka, bo to są tylko kupy gruzów. Jestem pewny, że Sejm raczy wezwać na nędzę ludności i raczy uchwalić rezolucję komisji odbudowy kraju.

Pos. Łabęda: My, posłowie warszawscy, mamy kilkaset podań od włościan, domagających się rozbrania fortyfikacji, potrzebnych na odbudowę kraju i oddania im pod uprawę ziemi, którą zarządza teraz wojskowość. Rozbranie tych fortów przyniesie Skarbowi Państwa korzyść, bo robotnicy, otrzymawszy pracę, nie będą brali zapomogi. Następnie, domaga się nasza rezolucja, żeby materiał był sprzedawany tylko potrzebującym, bo mamy już fakta, że cegły z twierdzy Modlina kupili niepotrzebujący na pasek. Domagamy się także, żeby sprzedawano ten materiał tylko tym, którzy mają świadectwo z gminy, że potrzebują tego dla siebie.

Do 4 punktu porz. dzien., sprawozdania komisji odbudowy kraju o wniosku posłów: Żebrowskiego, Ciesli, Góralskiego, Bochenka, Kwaska i tow.

w przedmiocie zużytkowania materiałów wojennych, pozostałych w okopach, tudzież zakopania rowów strzeleckich, zabrał głos:

Pos. ks. Sykulski, który postawił rezolucję, która po porozumieniu z władzami wojskowymi brzmi: Wzywa się Rząd, żeby przystąpił bezwzględnie do zasypania rowów strzeleckich, nie mających znaczenia dla interesów wojskowych, dając przez to zajęcie bezrobotnym, oraz do wydobywania materiałów, dotąd znajdujących się w okopach, które mogą być użyte bądź dla ludności, bądź na potrzeby Państwa.

Marszałek: Wpłynęła jeszcze rezolucja pos. Małakiewicza tej treści: Wzywa się Rząd, aby na cel zniszczonych, zbędnych zabudowań fortyfikacji, jak również na cel zakopywania dla celów wojennych nieprzydatnych rowów strzeleckich, potrzebne kredyty wstawił do budżetu Ministerstwa Robót Publicznych, już na drugie półrocze r. b.

Rezolucja została przyjęta, przyjęto też wniosek referenta, poczem uchwalono zamknięcie dyskusji.

Marszałek: Donoszę, że nadszedł projekt ustawy w przedmiocie

utworzenia głównego urzędu ziemskiego, który ma być wniesiony jako wniosek nagły na porządek dzienny najbliższego posiedzenia. Każę ten projekt wydrukować i w najbliższym czasie pierwsze czytanie zarządzą.

Przystępując do dalszego ciągu szczegółowej dyskusji

nad ustawą rolną,

proponuję połączyć art. 11 i 12, ponieważ dotyczą tej samej sprawy.

Pos. Klemensiewicz: W imieniu stronnictwa, którego jestem członkiem, wnoszę skreślenie słów: „w okresie przejściowym”, albowiem pozostawienie tych słów w § 11 stanowi sprzeczność z samym wnioskiem i jasną jest rzeczą, że utrzymane być nie może, bo nie można przypuszczać, aby taki skomplikowany aparat rolny, jak kooperatywy rolnicze, zgodził się na to, aby mógł prowadzić gospodarstwo, mając zabudowania folwarczne oddane na jakiś okres przejściowy. Wnoszę również o całkowite skreślenie § 12, ponieważ jesteśmy przeciwnikami oddania ziemi na własność w drodze sprzedaży.

Pos. Kotas: Stwierdzam, że klub nasz jest za sumiennem, najlepszem przeprowadzeniem tej ustawy, żeby parcelacja nastąpiła jaknajprędzej, żeby nie pozostawała w zapasie. To też do § 11 wnosimy poprawkę: zamiast „Państwo będzie miało prawo tworzenia z uzyskanego zapasu ziemi”, wstawić: „Państwo będzie tworzyło wzorowe gospodarstwa, stacje doświadczalne i tym podobne inne instytucje, niezbędne dla gospodarstwa krajowego”.

Pos. Stolarski: Wierzę w to, że po tej wojnie narody będą dążyć do tego, aby stać się więcej bogatymi, więcej produkcyjnymi, więc i my musimy się zastanowić nad tem, aby przez tę reformę nasza kultura rolna postępowała szybkim tempem, abyśmy się Zachodowi nie dali wyprzedzić. Jest rzeczą Rządu dbać o to, żeby: kultura rolna u nas się rozwijała, aby szkolnictwo rolne u nas kwitło, aby powiaty nasze miały szkoły średnie, nie mówiąc już o kursach kilku, czy kilkunastomiesięcznych, które powinny być w każdej gminie, dlatego też jest rzeczą

Konieczną, żeby ten punkt 11 został uchwalony w brzmieniu większości komisji.

Dlatego będziemy głosowali za tem, aby ten cały punkt 11 był uchwalony.

Dyskusję nad art. 11-y i 12-y zamknięto i przystąpiono do art. 13-go.

Pos. Krempa: My, jako lewica wspólnego stronnictwa ludowego, jesteśmy za maximum 50 do 100 morgów, za obdzienieniem bezrolnych, małorolnych i inwalidów, za tworzeniem szkół rolniczych i ogrodniczych, za odebraniem gruntów plebańskich i tworzeniem tam szkół parafjalnych rolniczo-ziemleńskich. Część ziemi ma być dana do dyspozycji radom parafjalnym, które ją wydzierżawia tanio służbie kościelnej.

Co do art. 13, to w tej sprawie zgłosiłem nagły wniosek, by przed wywłaszczeniem oddane były pastwiska i lasy zarobowym gminom. Należy przede wszystkim ustawić, że zarobowane lasy i pastwiska zostają zwrócone gminom i pojedynczym osobom, zanim przyjdzie do wywłaszczenia obszarów dworskich; to się odnosi także i do plebanji.

Przetę zgłaszam do art. 13 poprawkę: Sejm uznaje nagłą potrzebę uregulowania sprawy serwitutów i dlatego wzywa Rząd, aby jaknajprędzej przedłożył projekt odpowiedniej ustawy. Regulacja sprawy serwitutów musi objąć rewizję wszystkich procesów serwitutowych, zakończonych krzywdą ludności wiejskiej.

Pos. Łakota: § 13 w drugim ustępie mówi o przywróceniu prawa, utraconego przez tych, którym ziemię zabrano podstępem. W Sejmie każdy z posłów otrzymuje kilkadziesiąt próśb o przywrócenie praw przy pomocy Sejmu.

Mówca wnosi następującą poprawkę do art. 13: W ustępie drugim po słowie: „bezprawie” — umieścić słowa: „względnie przy pomocy podstępnych, rzekomo dobrowolnych umów”. To jest potrzebne dlatego, żeby nikt nie mógł zasłaniać się umową, podstępnie wymuszoną.

Pos. Staniszkis wnosi poprawkę następującą: po słowach: „względnie, skasowane” — dodać słowa: „co do których nie ubiegło przedawnienie”. Druga sprawa, co do której nie zgłaszam poprawkę, jest następująca: Pragnę, żeby ziemia jaknajprędzej przechodziła w ręce drobnych właścicieli, musimy przewidywać, że to musi być uregulowane i wykonane nie tylko drogą organów rządowych. Mogą powstać inne instytucje współdzielcze, spółki parcelacyjne, któreby mogły tę pracę podejmować, oczywiście, pod kontrolą Państwa.

Pos. Toczek: Dzisiaj będziemy mogli dać sprawiedliwe prawa tym, którzy przez długie lata byli rabowani przez obszarników. Tylko projekt większości komisji rolnej daje możliwość, żeby zagrabione lasy i ziemia wróciły do dawnych właścicieli.

Do art. 14-go.

Pos. Malinowski zgłosił poprawkę tej treści: Pracownicy rolni, nie będący samodzielnymi gospodarzami, pozostają pod ochroną prawa, które określi maximum ich dnia roboczego, minimum pracy, zarówno w gotówce, jak w naturze, roztoczy opiekę nad ich mieszkaniem, oraz opiekę nad wychodzącami i wprowadzi ubezpieczenie od chorób, nieszczęśliwych wypadków, braku pracy, na starość i ubezpieczenie wdów i sierot.

Nastąpiły obrady nad art. 15-y.

Pos. Barlicki: Proponuję zastąpienie wyrazów: „kolonizacyjny i kolonista” wyrazami: „rolniczy i rolnik”. Dalej zgłaszamy następujące poprawki: w punkcie 2 a należy skrócić wyrazy: „na kolonizację drogą wyz. wymienioną”, jako b należy wstawić: „zorganizowanie gospodarstw gminnych i współdzielczych”. Punkt b ma być nazwany c, a jako d proponujemy: „opieka, pomoc i kontrola nad całokształtem gospodarki rolnej”.

Pos. Trzciniński: Oprócz centralnego urzędu kolonizacyjnego należy utworzyć urzędy filjalne: w Poznaniu może być na to użyta komisja kolonizacyjna, dalej ma być urząd w Galicji, któryby się specjalnie zajmował scalaniem gruntów. Może także osobny urząd na wschodzie, może w Lublinie, a także jeden dla północy.

Urząd kolonizacyjny musi być ściśle złączony z Bankiem Ziemskim; powinny to być nie dwa urzędy, lecz jeden.

Ostatni rozdział tego artykułu ma brzmieć: „Łącząc z państwowym urzędem kolonizacyjnym utworzony zostanie państwowy Bank Ziemski, którego zadaniem będzie zarządzanie środkami, przeznaczonymi na finansowanie akcji, melioracji, parcelacji i kolonizacji, ułatwianie kredytów kolonizacyjnych nabywcom parcel gruntowych, popieranie organizacji niespekulacyjnych dla dostarczania inwentarza i materiałów, potrzebnych na zabudowanie się i zagospodarowanie nowych osad”.

Pos. Poniatowski: Państwowy urząd kolonizacyjny nie może pomieścić się w ramach dotychczasowych Ministerstw. Z drugiej strony, powinien on być niezależny od nastrojów politycznych przesilen parlamentarnych. Dyrektor tego urzędu powinien podlegać bezpośrednio Radzie Ministrów, czy p. Prezydentowi Gabinetu, ale niezależnie od zmian poli-

tycznych. Rada kolonizacyjna powinna być złożona w pewnej części z przedstawicieli Sejmu, a w pewnej części z fachowców. Będzie to organ nadzorczy i kontrolujący.

Konieczna jest pomoc także ze strony organizacji społecznej. Zorganizowanie pewnych komisji powiatowych będzie najodpowiedniejsze.

Trudny będzie wybór tych ludzi, którzy będą mieli dostęp do parcel. Jeżeli się pójdzie drogą tworzenia spółek nabywców, to to ułatwi ten wybór. Takie organizacje będą nawet użyteczne, także w melioracjach, sprawianiu inwentarza i t. d. i wogóle mogą zastąpić te korzyści, które dawałyby większe gospodarstwa.

Utworzenie urzędu parcelacyjnego powinno być pierwszą ustawą, którą Sejm winien uchwalić po przyjęciu tych zasad reformy rolnej.

Pos. Bażyński wniósł dodatek, jako artykuł 16-ty tej treści: „Wykonanie czynnej reformy rolnej należy wyłącznie do Państwa i wyznaczonych przez nie organów. Osoby, biorące samowolnie ziemię rolną w posiadanie, będą pozbawione korzystania z ziemi”.

Marszałek proponuje odroczenie rozpraw do dnia dzisiejszego o g. 3 po poł.

Przemawiać jeszcze będą: przedstawiciel Rządu i trzech sprawodawców.

Wniosek nagły pos. Krezła w sprawie używania żołnierzy polskich do robót gospodarczych na folwarkach Marszałek odesłał do Komisji.

Marszałek oświadcza, że głosowanie w sprawie reformy rolnej zamierza zarządzić dopiero w piątek. Na tem posiedzenie zostało zamknięte.

Na posiedzeniu 59-em Sejmu przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości, p. Mueller, w sprawie sądów doraźnych, wygłosił przemówienie następujące:

Przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości, p. Mueller: Wysoki Sejmie! Ministerstwo Sprawiedliwości brało udział w obradach komisji prawnej nad projektem o sądach doraźnych. W imieniu Ministerstwa Sprawiedliwości mam zaszczyt oświadczyć, że zgadza się ono z tym wnioskiem i zaleca jego przyjęcie. Nie mogę z moim przedmówcą wdawać się w polemikę teoretyczno-prawniczą co do celowości i uzasadnienia kary śmierci. Jednak rzeczy tak stoją: Życie nas przekonało o doświadczenia ostatniego roku, że obecne środki represyjne sądownictwa karnego pewnym wyjątkom zbrodniczym absolutnie zapobiegać nie potrafią, i musimy zastosować środki nadzwyczajne.

Jako taki środek powszechnie uznany, — także przez mówcę poprzedniego uznany, — są przyjęte sądy doraźne. Chodzi przede wszystkim o przyspieszenie procedury sądowej, a następnie o nieznaczne zastrzeżenie kar, jakie zresztą w normalnej procedurze są przewidziane.

Kara śmierci jest w pewnych wyjątkowych wypadkach przewidziana już w obowiązującym prawie karnym, i projekt ustawy o sądach doraźnych projektuje zastrzeżenie tylko w tym znaczeniu i rozumieniu, że zaleca sądom stosowanie kary śmierci — nie za wszystkie, ale za pewne ciężkie przestępstwa, poddane sądom doraźnym — nie wyjątkowo, jak to jest zresztą w postępowaniu zwyczajnym, tylko jako regułę.

Jednakże i według tego projektu sąd w żadnym wypadku nie jest zmuszony zastosować karę śmierci. To zaznaczył już p. referent. Nawet jeśli idzie o takie przestępstwa, jak rozbój, mord, bandytyzm, o zbrodnie, popełnione przy pomocy materiałów wybuchowych, nawet w tych wypadkach, skoro zachodzą przeważające okoliczności łagodzące, może sąd zastosować, zamiast kary śmierci, ciężkie więzienie.

Kara śmierci w sądach doraźnych nie będzie zatem jedyną karą stosowaną, jak jest według ustawodawstwa o sądach doraźnych w zaborze austriackim.

O ile to jest możliwym, starano się w tym projekcie zastosować wszelkie środki zabezpieczające, ażeby uniknąć wyroków mylnych. Przedewszystkiem ograniczono zakres działania tej ustawy tylko do przestępstw najcięższych i takich, które są łatwo uchwytne, nieskomplikowane: mord, rozbój, kradzież z bronią w rękę, albo w bandzie i z włamaniem, kradzież, granicząca już z rozbójem, następnie wyrób materji wybuchowych w celach zbrodniczych, wreszcie pewne kwalifikowane wypadki rozruchów.

Każdy oskarżony musi mieć obrońcę. Śledztwa nie ma, ponieważ śledztwo, według procedury obecnej, jest czynnością bardzo przewlekłą i powoduje przewlekłość postępowania karnego. Natomiast prokurator prowadzi śledztwo sumaryczne, bada jego wyniki i od niego zależy, czy postawić sprawcę przed sądem doraźnym, czy też przedstawić do postępowania zwyczajnego. Prokurator postawi sprawę przed sądem doraźnym tylko wtedy, jeżeli dowód winy jest oczywisty, tak że można liczyć na to, że zapadnie wyrok zasądający jednomyślnie. Jest to wentyl bezpieczeństwa, że wyrok zasądający musi być jednomyślny. Jeżeli choć jeden z sędziów ma wątpliwości co do winy podsądnego, już wyrok zapadnąć nie może, sprawa musi być odesłana do postępowania zwyczajnego.

Dopiero jeżeli te wszystkie okoliczności zajdą, to jest, jeżeli wina jest oczywista, zbrodnia należy do

najcięższych i do tych, które dzisiaj społeczeństwo najbardziej trapią, jeżeli ci trzej sędziowie kwalifikowani są zgodni co do tego, że ten oskarżony jest winien, dopiero wtedy mogą go zasądzić na karę śmierci. Niema atoli takiego wypadku, żeby sędzia był zmuszony skazywać na karę śmierci; tylko, jako regułę prawodawstwa, wskazuje, że w wypadkach ciężkich sędzia powinien nałożyć karę śmierci, ale zostawia sędziemu do woli złagodzenie na karę ciężkiego więzienia.

Ze takie środki, jak zastrzeżenie i przyspieszenie procedury, są konieczne, tego dowodzi życie codzienne. Przecież takiego stanu rzeczy, żeby było możliwym rabowanie sklepów i kantorów w dzień pracy, ul. Marszałkowskiej, strzelanie do ludzi, którzy niosą pieniądze w biały dzień na ulicy, napady nocne w domostwach, — społeczeństwo praworządne dłużej tolerować nie może. Konieczne są środki zapobiegawcze i tuszące, że sądy doraźne będą takim środkiem i to skutecznym.

Przekonał się, że ten środek, zastosowany przez władze okupacyjne, odniósł swój skutek. Istotnie, przez surowe sądownictwo, stosowane do bandytyzmu, ta plaga po jakimś roku trwania okupacji, została zmniejszona; teraz odżyła z rozmaitych przyczyn w całej pełni.

Chcę jeszcze na jedno zwrócić uwagę. Nie należy się przerażać tem, że się tu mówi o karze śmierci. Ci ludzie, przeciw którym ona będzie, na podstawie tej ustawy, stosowana, życia ludzkiego, ale cudzego, nie swojego, nie szanują i często mają po kilka istnień ludzkich na sumieniu. Najlepszym wreszcie zaś zabezpieczeniem, iż ustawa ta do nadużycia nie doprowadzi, jest to, że wykonanie jej będzie poruczone naszemu stanowi sędziowskiemu. A wiemy przecież, iż sądy polskie do zbytniej surowości się nie składają, przeciwnie raczej, są skłonne do stosowania łagodności i łaski. (Głosy: Są za pobłażliwo).

Co jest w ludzkiej mocy, to projekt przewiduje, ażeby zapobiedz ukrzywdzeniu tych ludzi, którzy, przed sądem doraźnym staną. Jest to środek ochronny, który społeczeństwo we własnym interesie zastosować musi. Proszę Wysoką Izbę o przyjęcie wniosku większości Komisji.

Kronika polityczno-społeczna.

Z Rady Miejskiej. Dziś, o godz. 7 wiecz., odbędzie się posiedzenie Rady miejskiej. Porządek dzienny wykazuje 20 punktów, między innymi: dalszy ciąg dyskusji nad wnioskami radnych żydów w sprawie ekspresów ulicznych, wniosek w sprawie przyjęcia kredytu od rządu w wysokości 50 milionów marek na roboty publiczne, wniosek w sprawie dowozu węgla dla Warszawy i szeregu innych, które wypełnią kilka jeszcze posiedzeń Rady miejskiej.

Dziś projektowane jest również dokonanie wyborów wiceprezesa Rady, 1-go ławnika (na miejsce ks. Bączkiewicza), oraz 1 ławnika do komisji aprowizacyjnej.

Lichwa mieszkaniowa. P. Antoni Ostrowski, zajmujący dwa skromne pokoje przy ul. Wilczej, Nr. 63, otrzymał wezwanie od administratora Józefa Neumana, który podniósł mu czynsz mieszkaniowy tylko o 1 mk. dziennie (z 38 na 68 mk. miesięcznie). Neuman, powołany do Urzędu Walki z Lichwą i Spekulacją, tłumaczył się, że działał z polecenia p. Janiny Trojanowskiej, córki właścicielki domu. Ta jednak zaprzeczyła stanowczo, jakoby miała jakikolwiek udział w administracji domu. Wobec tego, Urząd Walki z L. i S. stwierdziwszy, że cena za lokal Ostrowskiego w r. 1914 wynosiła 19 rb., czyli 41 mk.; i że żądanie 68 mk. za tenże lokal należy uważać za nadmierne, zawierające zysk lichwiarski, skazał Neumana na grzywnę w wysokości 500 mk., lub na 1 tydzień aresztu.

Za lichwę mieszkaniową. Funkcjonariusze Urzędu Walki z L. i S., przechodząc obok domu Nr. 14 przy ul. Nowolipiej, zauważyli wywieszoną kartę z ogłoszeniem o 4-pokojuowym lokalu, bez podania jednakże ceny. Zainteresowani tem, udali się pod wskazany adres, do właścicielki domu Wiktorji Gregor, która zażądała za 4 pokoje bez mebli 5,000 mk. rocznie, kładąc przytem za warunek odnaimu nabycie części umeblowania. Urząd Walki z L. i S. skazał lichwiarskie mieszkanie na 1,000 mk. grzywny, lub tydzień aresztu.

Jak Anglia witała pokój. Radosne manifestacje miały miejsce w całej Anglii z powodu podpisania traktatu. W Londynie i innych wielkich miastach dano na wiat 101 wystrzałów armatnich. Wielkie tłumy zbierały się na ulicach. Manifestacje odbywały się w zupełnym porządku. W pobliżu pałacu Buckingham entuzjazm tłumy dosięgnął szczytu. Podczas strzelania na wiat ściągnięto sztandar, a na jego miejsce umieszczono większy, wśród niemiłkających radosnych okrzyków. Król i królowa wygłosili krótkie przemówienie. Wiceczerwem rodzina królewska ukazała się znowu i tłum zmniósł króla i następcę tronu do ponownego przemówienia. Dopiero po godz. 11 wiecz., gdy król ukazał się tłumowi po raz trzeci, zaczęło się rozchodzić.

Lloyd George wystosował do króla powinszowanie z powodu podpisania traktatu, podnosząc zwycięskie zakończenie tej strasznej walki, w której wszyscy jego poddani ze wszystkich części państwa brali udział.

Król wydał proklamację, w której oświadczył, że traktat pokojowy jest zaimplementowaniem zwycięstwa ideałów wolności i swobody, dla których Anglia zrobiła tyle wielkich poświęceń, i wystosował powinszowania do wszystkich państw, sprzymierzonych i sojuszników z powodu „spełnienia największego historycznego triumfu”.

Lloyd George przybył do Londynu 29 z. m., oczekiwany na stacji przez króla i następcę tronu. Do tłumów, który się zebrał na jego przyjęcie, wygłosił przemówienie, w którym wyraził pewność, że jedność i zgoda, które doprowadziły do wielkiego pokoju, trwać będą i nadal, dopóki mocno fundamenty, na których staną na świat nowi, nie będą zbudowane. „Dziękujemy Bogu, że pozwala nam radować się z powodu zwycięstwa, nie z uczuciem pychy, które spowodowały upadek Niemiec, lecz z czcią, należącą szlachetnym ofiarom”.

Przypuszczano, że premier zda sprawę w parlamencie o zawarciu pokoju w początku miesiąca, lecz nastąpiło to 30 czerwca. Przyjęcie było owacyjne. Członkowie parlamentu odpiewali hymn narodowy.

TELEGRAMY.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 2-go lipca. (PAT). — Komunikat sztabu generalnego z dnia 2-go lipca:

Front galicyjsko-wolynski: Na całym froncie po-myślnie dla nas walki na przedpolu osiągniętej linii. Na Wolynie zwykła wymiana strzałów w rejonie Rafałowski.

Front poleski: Ponowne ataki bolszewickie na całym froncie odparto. Na odcinku południowym kompania 22 p. piechoty zajęła w kontrataku po zaciętej walce na bagnety wieś Plotnice.

Front litewsko-białoruski: Bez zmiany.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego

Haller, pułkownik.

Komunikat poznański.

Poznań 2-go lipca (PAT). — Komunikat naczelnego dowódcy z dnia 2 lipca.

Front północny: Pod Lipionką, Rudami i Jaktorwem ognia miotaczy min na nasze pozycje. Pod Wielosią, Płonkówkiem i Węglewem odparto zaczepki patroli niemieckich. Zresztą spokój.

Front zachodni: Okolice Zębówka i Pawłowic obrzucił nieprzyjaciel minami. Pod Klonowem i Kąkolwem odparto patroli niemieckie.

Front południowy: Po dłuższej walce odparto atak niemiecki na Sowy. Pozycje nasze pod Krotoszymem oraz Mijomicie, Ostrowiec i Kierzno ostrzeliwała silnie artylerja niemiecka. Pozostał bez zmiany.

Szef sztabu:

Wroczyński, gen. porucznik.

Rozkaz Naczelnego Wodza o wejściu wojsk gen. Hallera w skład armji polskiej.

Lwów 2-go lipca. (PAT). — Naczelnym Wódz polskiego wydal następujący rozkaz: Rozproszone z konieczności po całym świecie usiłowania Polski do wytworzenia podczas wielkiej wojny światowej sily zbrojnej oczyszczonej zacięły się z biegiem czasu w jeden organizm i jedną wolę kierowaną. Ostatnimi członkami naszej żołnierskiej rodziny są świeżo przybyłe do ziemi ojczystej wojska, sformowane w gościnnej Francji. Dzięki zwycięstwu państw sprzymierzonych wraca do kraju nie — jak ongiś — żołnierz wieczny tułacz o żbraczym kufu, lecz jak dobrze wyekwipowany towarzysz broni, gotów stanąć do wspólnej wojskowej pracy. Po zakończeniu pertraktacji, wojsko to wchodzi do grona ogólnej armji polskiej, poddane prawom ojczystem narówni z tymi, których szczęśliwy los wcześniej już postawił na granicach Ojczyzny z bronią w ręku. Dzieło zjednoczenia wojska polskiego jest w ten sposób zakończone. W tej radosnej chwili dziękuję w imieniu Ojczyzny wszystkim, którzy podczas tej wojny w różnych warunkach i ciężkim brudzie wykuli miecz polski na wszystkich niemal krańcach świata. Zwracam przytem raz jeszcze waszą, żołnierze, uwagę na konieczność wspólnemu usiłowaniu zatarcia różnic, powstałych wskutek tworzenia wojskowych formacji w odmiennych warunkach i wzorujących się na różnych przykładach. Rozkaz ten przeczytać przed frontem kompanji, szwadronów, baterji i załogaów.

Evakuacja Torunia.

Gdańsk, 2-go lipca. (P. A. T.). Z Torunia donoszą: Tutejsze władze wojskowe wezwały wszystkich wojskowych urzędników zamieszkałych w Toruniu, by w przeciągu 14 dni opuścili miasto

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Wielki. Dziś „Jastrzęb”, jutro Uroczyste przedstawienie z powodu Narodowego Święta Amerykańskiego.
Teatr Nowości. Dziś i jutro „Cnotliwa Zuzanna”.
Teatr Leśni. Dziś i jutro „Osiołek”.
Teatr Praski. Dziś i jutro „Czartowska Ława”.
Teatr Mały. Dziś i jutro „Kochankowie”.
Teatr Polski. Dziś „Pan Brotonneau”, jutro „Król”.
Teatr Powszechny. Dziś i jutro „Malzeństwo na próbie”.

Od Administracji.

Z powodu znacznego wzrostu kosztów wydawnictwa, zwłaszcza druku, zmuszeni jesteśmy podnieść prenumeratę „Monitora Polskiego”, która od 1 lipca r. b. wynosić będzie:

- Kwartalnie . . . 12 Mk. (Kor. 24)
- Półrocznie . . . 24 Mk. (Kor. 48)
- Rocznie . . . 48 Mk. (Kor. 96).

Do P. T. Komitentów Centralnego Banku Czeskich Kas Oszczędności (USTREDNI BANKA).

Ze względu na likwidację krakowskiej Filji upraszamy P. T. Komitentów o podjęcie swoich depozytów oraz wkładów na książeczkach wkładkowych i rachunku bieżącym, które z dniem 15 lipca b. r. zostaną zamknięte i nie będą nadal oprocentowane.

DYREKCJA

Centralnego Banku Czeskich Kas Oszczędności, Filja w Krakowie.

5031

Założyciele Spółki Akcyjnej pod firma

Łódzka Spółka Ubezpieczeń

podają do wiadomości, że pierwsze walne zgromadzenie akcjonariuszów posiadaczy kwitów tymczasowych, przewidziane w § 15 statutu, odbędzie się dnia 3 lipca 1919 r. o godz. 4 popoł., w Łodzi, w lokalu przy ul. Piotrkowskiej, Nr. 159, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego.
 - 2) Sprawozdanie Komisji organizacyjnej.
 - 3) Rozpoznanie wniosków tej Komisji o uzupełnieniu § 1 statutu przez dodanie nazwy spółki i § 2 statutu przez rozszerzenie zakresu działalności spółki na dział ubezpieczeń życiowych.
 - 4) Wybór członków Zarządu i członków Komisji rewidującej.
 - 5) Wybór dyrektora.
 - 6) Omówienie i uchwalenie planu działalności.
 - 7) Uchwalenie budżetu.
 - 8) Wnioski akcjonariuszów.
- Uprasa się pp. akcjonariuszów, że przed rozpoczęciem obrad żądane będzie okazanie kwitów tymczasowych. W imieniu założycieli Komisja Organizacyjna: Karol Szeinert, Emil Hirsberg, Jakob Petters, Karol Kreening, Juliusz Triebe.

Ostrzega się przed nabyciem następujących 300 akcji Banku Handlowego w Warszawie, z lombardowanych przeze mnie w Warszawskim oddziale Banku Państwa Rosyjskiego, następujących emisji i numerów:

- I emisja 18 sztuk: 1091/2 2160 2247 2261/2 2444 2846 2851 2979 3286 3354 3425/6 3484 3700 3761 3797.
- II emisja 40 sztuk: 56 80/1 249/52 266/67 298 309 369 397 461 531/2 556/7 742 1084/6 1147 1289 1366 1799 1954 2091 2169 2202 2215 2246 2261/2 2314 2433 2465 2547 3703/4.
- III emisja 21 sztuk: 1191 1243 1429/30 1533 1563 1634 1651 1658 1660 1895 2243/4 2386/8 2818 3586 3592 3876 3918.
- IV emisja 30 sztuk: 85 118 186 271/3 364 454 838 984 1237 1555 1587 1741 1745 2481 3694 3734 5167 5586 5958 6131/2 6461 6891 7070/3 7247.
- V emisja 16 sztuk: 1271 2080/1 2270 2359 2362 2467 4348 4373/4 5708 6044 6334 8086 11228 11447.
- VI emisja 22 sztuk: 1370/8 2958 4758 7166 7216/20 7831/35.
- VII emisja 153 sztuk: 11687/96 13311/40 13506/7 13571/600 16747/51 18505/14 18627 21421/25 22085/94 22305/13 22334 22658/67 23646/55 25031/40 30811/12 31033 31064/70.

Odpowiednie zastrzeżenie w Banku Handlowym w Warszawie zrobione. 5100

Alfred Tahn

LESZNO SZ.

Ogłoszenie.

Dyrekcja Towarzystwa Ubezpieczeń „Przeznaczenie”

podaje do wiadomości publicznej, że polica p. Brunona Georga Augusta Alfreda Neumana za Nr. 13123 z dnia 5 grudnia 1906 r. zaginęła. Dyrekcja nadto zawiadamia, że, zgodnie z uwagą 2-a do § 7 ustawy Towarzystwa, zgubiona polisa uznana będzie za nieważną, jeżeli nie będzie przedstawioną Dyrekcji w ciągu 6 miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia i w tym wypadku, zamiast polisy Nr. 13123, wydany zostanie stro-nie dublikat. 5032

Zagubili paszporty:

- Landau Josef Lejbuś, Dzika 29. 5044
- Zlnt Abram, Dzika 29. 5045
- Keller Alter Lejb, Twarda 10. 5041
- Róza Ejsigber, Dzika 45. 5047

- Supryk Antoni, Miła 2. 5048
- Hechtkopf Tauba, Wielka 77. 5049
- Rosenmutter Izrael, Krochmalna 12. 5050
- Morzec Stanisław, Franciszkańska 48. 5052
- Mazurkiewicz Konstanty, Smocza 49. 5054
- Grzelezyk Władysław, Wilcza 2. 5055
- Krawczyński Franciszek, Stawki 61. 5056
- Rosental Gela, Elekoralna 37. 5057
- Trom Chaim Judka, Stawki 61. 5058
- Bodzan Ryszard, Puławska 11. 5060
- Badzik Antonina, Świętokrzyska 30 5061
- Geliber Abram, Muranowska 3. 5062
- Winberg Szmul, Młynarska 4a. 5064
- Wyszkowska Kazimiera, Czerniakowska 110 5063
- Szule Kazimierz, Komisarzka 5. 5065
- Ryng Antoni, Szara 6. 5066
- Brodniewicz Anna, Złota 59 a. 5067
- Majewski Władysław, Wołowa 26. 5068
- Dworzaczek Ignacy, Żorawia 17. 5069
- Adler Ruchla, Twarda 14. 5070
- Maziejewski Wincenty, Miedziana 17. 5071
- Kozłowska Emilia, Chałubińskiego 17. 5072
- Goldfarb Mosiek, Chłódna 46. 5073
- Rejchman Samson, Żelazna 32. 5074
- Budzińska Janina, Marszałkowska 14. 5075
- Osup Motel, Grzybowska 29. 5076
- Lewandowska Franciszka, Grodzka 28. 5077
- Germann Icek, Radzymińska 25. 5078
- Fajwel Lew, Nowolipki 46. 5079
- Kulicki Władysław, Ostrowska 11. 5080
- Garzyński Józef, Bródno — Palestyńska 24. 5081
- Niewiadomska Jadwiga, Miedziana 11. 5082
- Sochnienko Natalia, Czerwonny Krzyż 6. 5083
- Strumiński Wincenty, Tylna Obozowa 11. 5084
- Rajzman Chaim, Nowo Stalowa 7. 5085
- Lesniowski Wiktor, Żorawia 20. 5086
- Zweibaum Mozes, Nowolipki 25. 5089
- Aronson Ryka, Wolska 26. 5090
- Wasiak Anastazja, Radzymińska 16. 5091
- Mordkowiec Dawid, Zabkowska 11. 5092
- Korenbrot Lejser, Wolińska 22. 5093
- Malowańczyk Saul-Dawid, Nowolipki 57. 5099
- Sośnicka Marja, Zielenia 21. 5095
- Boruszewski Aleksander, Siedlecka. 5096
- Hildebrand Brusja, Nalewki 17. 5097
- Sala Helena, Wronia 30. 5098
- Świerlikowski Stanisław, Krochmalna 73. 5099
- Handzu Mosza, Wołyńska 16. 5102
- Lewin Chaja, Bonifratska 17. 5103
- Kamiński Jan, Samborska 1. 5104
- Mochacka Ewa, Hoża 64. 5105
- Lipiński Leon, Nizka 35. 5106
- Cechnowicka Etta, Zabkowska 2. 5107
- Sznajman Zysla, Zabkowska 4. 5108
- Bogdańska Balbina, Fabryczna 4. 5109
- Ucak Szczepan, Warecka 15. 5110
- Krawczyk Józef, Chłódna 26. 5111
- Blumensman Chaim, Łomżyńska 22. 5112
- Birnbaum Chaim, Łomżyńska 22. 5113
- Estroch Benjamin, Łomżyńska 2. 5114
- Zilberblat Mendel, Łomżyńska 17. 5115
- Gelblum Moszek Eljasz, Nowolipki 17. 5116
- Westons David-Mosiek, Nowolipki 63. 5117
- Sztern Boruch, Nowolipki 6. 5118
- Twosek Wiktor, Grzybowska 62. 5119
- Cukier Natfai, Prosta 10. 5120
- Paszkowski Dawid, Wołowa 6. 5121
- Karaś Gita, Franciszkańska 11. 5122
- Méler Szlama, Dzika 36. 5123
- Dobuchno Szaja, Zabkowska 7. 5124
- Jakubowska Anna, Mała 5. 5125
- Zawadzki Adam, Książęca 7. 5126
- Malowiecka Jadwiga, Marszałkowska 1. 4813
- Michalski Władysław, Nowoczyste Nr. 2 — 10. 4952
- Baron Andrzej, Plac Parysoyski Nr. 1. 4953
- Esterson Feige, Dzika 39 m. 42. 4954
- Zypski Franciszek, wieś Sielce, u Kłejnera Nr. 4. 4955
- Berger Szlama, Miła 37 — 20. 4956
- Majsiak Stanisław, Powązki Nr. 10. 4957
- Wojciechowska Katarzyna, Nowińska Nr. 9. 4958
- Montaj Katarzyna, Radzymińska Nr. 21, 4959
- Breisblat Sur, Pawia 51. 4960
- Wamat Amelia, Chałubińskiego Nr. 17. 4961
- Fremder Hejnszowa, Skórzana 70 — 12. 4962
- Trajszton Brucha, Wielka 77. 4963
- Ryszal Wacław, Samborska 5. 4964
- Frankowski Jan, Brzozowa 22. 4965
- Outman Jakob, Smocza 11. 4966
- Dąbrowska Marja, Nowe-Brudno, Nadwiślańska Nr. 22. 4967
- Samet Szajndla-Dwojra, Miła Nr. 2 4968
- Bigielman Uszer, Krochmalna 21. 4969
- Moszczyk Salomon, Dzika 49. 4970
- Stolarska Kazimiera, Krochmalna 73. 4971
- Helman Stanisław, Wilcza 53. 4972
- Rottenberg Icek-Majer, S-to-Jerska 24. 4973
- Sukman Srul, Ogrodowa 28. 4979
- Frejberger Mosza, Twarda 16. 4974
- Sanger Josef-Dawid, Nowolipie 67. 4977
- Dojer Melech, Mylna 9. 4980
- Wurdelfori Howa, Pawia 21 4981
- Orszanski Henryk, Karmielka 4. 4982
- Łoziński Piotr, Wolomińska 46. 4983
- Sztraus Natalia i Emilia, Piaszczyzna Nr. 9, 4984
- Borowy Teofil, Krucza 44. 4985
- Szczukiewicz Janina, Chmielna 47. 4987
- Eisenberg Laja, Gęsia 78. 4988
- Papier Sprinca, Pawia 64. 4989
- Apelbaum Cypra, Ceglana 7. 4990
- Ganz Eugeniusz, Radzymińska 43. 4991
- Zysman Moszek Noech, Elekoralna 30. 4992
- Dzikowska Frejda, Sierakowska 5. 4993
- Szklarczyk Piotr, Prosta 10. 4994
- Lichtenstein Chaim, Nalewki 20 4997
- Lubowska Helena, Zyrardów, ul. Wiskicka Nr. 24. 4999
- Janusz Marjanna, Chmielna 64. 4998
- Chojceki Stanisław, Obozna 2. 5000
- Zmyszlan Aron, Grzybowska 57. 5001

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej

zawiadamia, że w dniu 1 lipca r. b. otwarty został Oddział Kasy w Poznaniu.

Zakrzewska Antonina, Strzelecka 26. 5002
 Grzelak Franciszka, Janowska 10. 5003
 Bauer Krystyna, Czerniakowska 66. 5004
 Cukrowicz Moszek, Krochmalna 15. 5005
 Modenrost Hersz, Nalewki 43. 5007
 Pabicki Andrzej, Grochów, Hodelska 4. 5008
 Sancer Jocheta, Zelazna 58. 5009
 Niemczyk Gierszon-Józef, Dzielna 3. 5010
 Smuczyc Chana Sura, Pawia 18. 5013
 Gotesfort Abram, Pańska 47. 5014
 Goldberg Boruch-Berek, Krochmalna 19. 5015
 Milsztajn Chinda, Krochmalna 33. 5016
 Getdoby Nesza, Nalewki 38. 5017
 Ryczewól Szejwa-Dyna, Nowolipki 43. 5018
 Krochmal Dawid, Praga, Kepna 4. 5019
 Feinsztajn Chana, Nowolipie 23. 5020
 Grünwald Edward, Nowodwórka 3. 5021
 Gricman Chana Szajndla, Stawki 63. 5022
 Drajwa Riwea, Nizka 47. 5023
 Wulc Zysman, Krochmalna 19. 5024
 Anders Sura Łaja, Pańska 37. 5025
 Chmielnicka Szejwa, Nowo-Karmelicka Nr. 11. 5026
 Zakowski Jan, Prosta 18. 5027
 Wasilewska Apolonia, Sowińskiego 23. 5028
 Ejsenberg Izrael, Czerniakowska 48. 5029
 Lauer Pinlus, Zelazna 87. 5030
 Wejchleder Lejzor, Nalewki 37. 5031
 Rosenberg Chilm Moszek, Dzielna 45. 5032
 Tomczyk Franciszek, Wilcza 19. 5033
 Niedźwiedzka Helena, Wola, Witolda 2. 5034
 Seicer Brucha, Dzielna 5. 5035
 Drzewoska Weronika, Fabryczna 24. 5037
 Litauer Szaja, Chmielna 83. 4855
 Miszczak Józef, Dworska 2. 4856
 Chrzan Franciszek, Belgijska 5. 4857
 Mikołajczyk Agnieszka, Szeroka 30. 4858
 Kuna Boruch, Nowolipie 53. 4859
 Borowski Szyja, Pawia 64. 4860
 Wajlsberg Jakob, Smocza 5. 4861
 Katalcherman Marja, Browarna 20. 4862
 Szuldberg Szlama, Chłodna 17. 4864
 Ostapek Eugenja, Ogólna 23. 4865
 Sek Bronisława, Okopowa 13. 4866
 Widor Katarzyna, Jerolimaska 137. 4867
 Higier Abram, Sto Jerska 18. 4868
 Makowiecka Witalisa, Chmielna 112. 4869
 Kowalczyk Jan Feliks, Rybaki 14. 4870
 Aragier Jakob Arja, Browarna 4. 4871
 Herszfinkel Mozes, Sadowa 14. 4872
 Bajstok Hersz, Dzielna 30. 4873
 Wasilewska Marja, Nowogrodzka 11. 4874
 Morawska Zofja, Nowińska 9. 4875
 Brandszaft Ajgla, Stawki 63. 4877
 Purman Stefan, Sienna 30. 4878
 Goldberg Cyrla, Nowe Bródno — Mikołajewska 9. 4879
 Biczek Stanisława, Czerniakowska 46. 4880
 Wjgładala Adam, Łomżyńska 3. 4881
 Kowalska Rozalja, Złota 26. 4882
 Lewandowski Stanisław, Wronia 51. 4883
 Górecki Ludwik, Nowo Ogrodowa 9. 4884
 Mścichowski Lucjan, Smolna 40 m. 10. 4885
 Karpińska Aleksandra, Nowolipki 94. 4886
 Łabecka Marianna, Królewska Droga 64. 4887
 Gicht Izaak Elchon, Szecełsiwa 3. 4888
 Gratszejn Sruł, Praga — Targowa 45. 4890
 Liwer Hersz Józef, Praga — Przytułek. 4891
 Łonczyński Antoni, Mokotów — Nowo Bracka 4. 4892
 Witaszek Zofja, Nowolipki 7. 4893
 Zawadzka Karolina, Koszykowa 53. 4894
 Marszałek Franciszka, Towarowa 25. 4895
 Rozen Marjen Chuma, Dzielna 43. 4896
 Podgórska Aleksandra, Praga — Stalowa 30. 4897
 Holecner Zyskind, Franciszkańska 9. 4898
 Holecner Majer, Franciszkańska 9. 4899
 Prażmowska Wanda, Chmielna 18. 4900
 Grabowski Karol, Biała 4. 4901
 Granatszejn Itta, Czerniakowska 113. 4902
 Liberman Berko, Miła 19. 4903
 Jasiński Stanisław, Szopena 10. 4904
 Chorzelski Szaja Zajwel, Gęsia 29. 4905
 Grochocki Aleksander, Łucka 29. 4906
 Lewandowski Wincenty, Praga — Ząbkowska 37. 4907
 Jardel Henryk, Podwał 18. 4908
 Sosnowska Franciszka, Mokotów — Wiśniowa 17. 4909
 Goldfein Lejb, Gęsia 11. 4910
 Granfman Malka, Stawki 47. 4911
 Wajncyr Abram, Górna-Ruda 5. 4912
 Trojanek Władysław, Komisariat XV. 4913
 Wierzbza Czania, Krochmalna 14. 4915
 Janower Jozek Majer, Grzybowska 14. 4916
 Fiszbajn Ber, Miła 55. 4918
 Lewandowski Herman, Nizka 5. 4919
 Miecz Bronisław, Górka. 4920
 Miecz Bolesława, Górka. 4921
 Rozynek Moszko-Icek, Pl. św. Aleksandra Nr. 9. 4922
 Krawiecki Jakob, Szecełsiwa *11. 4923
 Zylberszej Mordka, S-to Jerska 16. 4924
 Funczaj Chawa-Gitla, S-to Jerska 16. 4925
 Kuchowska Wiktoria, Koszykowa 71. 4926
 Borensztein Szlama, Nowolipki 45. 4928
 Braun Chil, Prosta 17. 4929
 Hechlac Antoni, Prosta 38. 4930
 Kuperber Marjen, Pawia 12. 4931
 Wierzbicka Józefa, Solec 54. 4932
 Matuszewska Marja, Kruca 5. 4933
 Woźniak Zofja, Słiska 39. 4934
 Złoty Woll, Pl Krasieński Nr. 2. 4935
 Teper Rywka, Wielka 73. 4936
 Olak Mieczysław, Koszykowa 65. 4937
 Kieresieński Leonard, Grzybowska 76. 4938
 Feder Jakob, Krochmalna 15. 4939
 Szafir Dawid, Nowolipki 49. 4940
 Kaufman Elka Mira, Królewska 51. 4941
 Flułowski Feliks, Topiel 5. 4942
 Luboradzka Helena, Nowolipki 20. 4944
 Slesik Marja, Strzelecka 11. 4945
 Weintraub Szyja, Waiłow 3. 4946
 Skrzydlak Izrael, Nowo-Aleksandryjska 80. 4947
 Sterlo-Orlicka Kamila, Wspólna 14. 4948
 Kowalska Walerja, Towarowa 54. 4949
 Grzebmacier Hinda, Nizka 33. 4950

Skradziono paszport, pieniądze i dokumenty Juljana Stankowskiego z Piotrkowa, Zelazna 30. 4975

Zgubiono weksel Nr. 2899 pl. 30/8 1914 r. na rb 94 miejsc pl. w Czardanie, wystawca Sprynca Kywowna Cypkina, na zlecenie p. M. Hopmana, ostatnie żyro J. Kochen. 5012

Ktoby wiedział o miejscu przebywania Franciszka Zientka, który był powołany do armii rosyjskiej w 1914 r., jako rezerwista i wcielony został do Symbirskiego pułku piechoty — rządy zawiadomić żonę jego Józefę Zientka, zamieszkałą we wsi Zdrowa gminy Rzeki, powiatu Noworadomskiego. 5042

Zaginęła koncesja na kawiarnię przy ul. Chmielnej Nr. 41, wydana na imię Józefa Bętkowskiej przez b. Prez. Policji Niemieckiej w Warszawie. 4995

Skradziono paszport i patent na szczeciny i włosy końskie Józefa Niskiego, Miła 37. 4978

Freida Lichtenstein i Szmul Zilberstein podają do wiadomości, iż kwit patentowy za Nr. 159 z dnia 6/II 1919 r. przez Włodawską kasę skarbową skradziony, przeło kwit takowy należy uważać za nieważny. 4976

Poszukuje się spadkobierców na majątności Antoniego Oszepeckiego, znajdującej się w Zawichoście, ziemi Radomskiej. Wiadomość: Siedlce, Prospektowa 7, Michałowski. 3058

Zgubiono wyroki Nr. 404 na sumę 216 marek i Nr. 405 na sumę Mk. 346,31, wydane na imię Szlomy Czamarki, Plac Grzybowski 10. 4658

Zaginął patent firmy J. Weisbaum i W. Halbersztat, ul. Ordynacka Nr. 12. 4996

Patent przemysłowy na rok 1919 № 1179, III kategorii wydany w dn. 13/3 19 przez Inspektora Skarbowy w Chelmie na handel towarami spożywczeimi Nucie Langowi zaginął. W razie odzyskania uważać za nieważny. 5129

Zgubiono legitymację pom. ref. w M-wie Skarbu Stanisława Wydzgi, z d. 22. 4. № 223, 3088

Skradziono paszport i dokumenty wojskowe na imię Mateusza Wójcika, Puławska 11, m. 35. 5059

Dwa patenty — jeden za № 472 na 1914 rok wydany przez b. Zarząd Akcyzy w Warszawie, drugi z Magistratu, oraz pozwolenie (świadcstwo) wydane przez b. Rossyj. Zarząd Akcyzy w Warszawie na trzy lata z 1913 po 1916 rok na prawo prowadzenia restauracji i rządu przy ulicy Bagatela № 3, zostały zagubione. 5101

Zgubiono paszport na imię Icha Borenszteina i różne papiery i książki. Odnieść za nagrodą, Grzybowski № 1, Libman. 5053

Zgubiono paszport i książkę zwolnienia Ignacego Skibińskiego, Orłona 9. 5051

Zgubiono paszport na imię Frajdy i Chemji Sztajnbau, Krochmalna 25. 4889

Zgubiono patent 2-ej Gildy na imię Szlomy Grünbrat, Marszałkowska 134. 4876

Bilans Towarzystwa Zakładów Metalowych „B. KANTRE” w Warszawie
 na dz. 30 Czerwieca 1918 r.

A K T Y W A				P A S S Y W A				
	Mk.	fen.	Rb. kop.		Mk.	fen.	Rb. kop.	
1. Nieruchomości i Ruchomości	20,320,826	17	9,407,789	89	10,800,000	00	5,000,000	00
2. Zapasy	564,054	60	261,136	39	14,582,019	86	6,750,835	12
3. Kapitały	11,563,742	48	5,353,584	48	763,164	29	353,316	80
4. Depozyty	615,064	86	285,030	03	615,664	86	285,030	03
5. Dłużnicy	6,170,606	26	2,856,834	75	13,297,007	20	6,156,021	85
6. Sumy Przechodnie	50,032	77	23,172	58	1,080,432	00	500,200	00
7. Strata	2,372,943	08	1,098,584	75	519,801	99	240,649	07
	41,658,090	20	19,286,152	87	41,658,090	20	19,286,152	87

FABRYKI
Maszyn i Wagonów
L. ZIELENIEWSKI

w Krakowie, Lwowie i Sanoku,
 Tow. Akcyjne dostarcza po cenach konkurencyjnych:
 Odlewów żelaznych według modeli własnych i nadesłanych, w każdej ilości, w wadze aż do 10,000 kg. w jednej sztuce.

Specjalność: Odlewy dla potrzeb miast i gmin (kanalizacja, wodociągi, oświetlenie gazowe), oraz odlewy z zakresu zapotrzebowania kolejowego i budowlanego.

Produkcja fabryk naszych obejmuje:
 Maszyny parowe wszelkich wielkości i typów, maszyny wydobywcze, maszyny wiertnicze, pompy, kompresory, kotły parowe wszelkich systemów, kotły lokomobilowe dla celów wiertniczych, konstrukcje żelazne, mostowe i budowlane, pogłębiarki (bagry) łyżkowe, chwytaczowe i czerpakowe, obrotnice i przesuwnice kolejowe, wagony wszelkich typów dla kolei normalno i wązkotorowych. 3231-

KONKURS.
 Do P.P. Słuchaczy Medycyny.

Wydział Sejmiku Krasnostawskiego ogłasza konkurs na 14 posad instruktorów dezynfektorów i krzewicieli zasad higieny wśród ludu na termin wakacyjny.
 Od 15 lipca do 15 września 1919 r.

z płacą 1.000 (tysiąc) koron miesięcznie.
 Do obowiązków instruktorów należy: udzielanie wskazówek ludności przy przeprowadzaniu dezynfekcji mieszkań, pouczenie o zasadach higieny za pomocą broszur i odczytów. Bliższe szczegóły na miejscu.
 Termin zgłoszeń do 8-go lipca r. b. pod adresem: „Wydział Sejmiku Powiatowego w Krasnymstawie, ziemi Lubelskiej.

4499 Wydział Powiatowy.

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego Karola Steinerta w Łodzi

ma zaszczyt zwołać zwyczajne ogólne zebranie, odbyć się mające dn. 26 lipca r. b. o godz. 5 po poł. w biurze T-wa przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 276.

- Porządek dzienny obejmuje:
- 1) Sprawozdanie Zarządu za rok 1917 i 1918, zatwierdzenie bilansów oraz rachunków strat i zysków za okres sprawozdawczy.
 - 2) Zatwierdzenie budżetu wydatków za rok 1919.
 - 3) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
 - 4) Zatwierdzenie dyrektorów-zarządzających w ich urzędach oraz zatwierdzenie wysokości wynagrodzeń.
 - 5) Wniosek Zarządu co do zmiany § 19 ustawy oraz decyzji Zgromadzenia konstytucyjnego z dnia 4/6 1914 roku, dotyczącej się emisji obligacji.
 - 6) Wnioski Zarządu.